

Taebla gümnaasium saatis teele viimase lennu

Eile saatis Taebla gümnaasium teele oma viimase lennu. Poisid (vasakult): Sander Jõkk, Adel Qureshi, Edgar Bahajev, Madis Rohtla, Kert Õiglas, Joonas Alekand, Siim Põldmaa ja Ralf Kurus. Tüdrukud: Nele Õvel, Hanna Tamm, Ekaterina Allikmaa ja Karina Koppel.

Nõva vallavanem soovib ametist lahkuda tervislikel põhjustel

KAIE ILVES
kaie@le.ee

Kriminaalkuriteos süüdi jäanud Nõva vallavanem Deiw Rahumägi on esitanud lahkumisavalduse tervislikel põhjustel. Volikogu esimees Peeter Kallas ütles Lääne Elule, et volikogu vabastabki vallavanema ametist just sellepärast, mitte põhjusel, et kriminaalkorras karistatuna ei tohi Rahumägi enam riigiametis töötada.

Nõva volikogu liige Ilme Peedson südistab Peeter Kallast venitamises. „Meest on vaja võimalikult kaua palgal hoida. Lõpuks venitavadki valimisteni välja,” ütles Peedson.

Rahumägi jäi ametiauto kuritarvitamises ja vallale rahalise kahju tekitamises lõplikult süüdi 7. juunil, mil riigikohus otsustas, et ei võta asja menetleda. Esimeses kohtuastmes oli Rahumägi mõistetud õigeks, teises kohtuastmes süüdi. Viimane otsus jäi kehtima. Kriminaalkorras süüdi mõistetud isik ei tohi riigiametis töötada

Deiw Rahumägi.

ja volikogu peab ta mõistliku aja jooksul ametist vabastama.

Volikogu liikmed Ilme Peedson ja Virve Tauts tegid Kallasele ettepaneku volikogu erakorraliselt kokku kutsuda 20. juunil (kaks nädalat pärast süüdimõistmist), et vallavanem ametist maha võtta. Peeter Kallas seda ei teinud. „Otsuse eelnõu oli ette valmistamata,” põhjendas Kallas.

19. juunil esitas Rahumägi lahkumisavalduse tervislikel põhjustel.

Volikogu korraline istung peetakse tuleval neljapäeval, 29. juunil.

● HALDUSREFORM

Maavalitsus koondab enamiku töötajaid

25 töötajast umbes 15 ootab koondamine, ülejäänud teevad oma tööd edasi mõne teise riigiasutuse teenistujana.

TARMO ÕUEMAA
tarmo@le.ee

Üldjoontes on valitsus jaganud maavalitsuse tööülesanded kolme kuhja: ühe võtab üle uue-
nev omavalitsusliit, teise as-
jaomase valdkonna ministeeriumid ja kolmanda otse rahandus-
ministeerium, mille valitsemis-
allas maavalitsused kuuluvad.
Lääne maavanem Neeme Suur (pildil) ütles, et suurem osa maavalitsuse töötajaid saab koondamisteate, kuid on siis oodatud kandideerima sellesarnasele tööle kas riigiasutuses, ministeeriumis või uues omavalitsuste ühisasutuses.

Juhid koondatakse

Koondamine ootab Suurt ennast ja maasekretäri. „Praeguse seisuga ei jää ei maavanemat, maasekretäri ega osakonnajuhatajaid. Maavanema praegusi ülesandeid hakkavad suuresti täitma omavalitsused. Näiteks maavanema palgast pool antakse omavalitsusliidule,” ütles Suur.

Ei ole aga välistatud, et maasekretäri sarnane riigi esindaja on Läänemaal ka tulevikus. „Praegu on rahandusministeeriumis mõte luua riigi esindamiseks maakondades regionaalteaduslikus. Selle alluvuses võib kolm kuni kuus töötajat jääda ikka

gi füüsiliselt Läänemaa-
le tööle,” ütles ta. Teadaolevalt on rahandus-
ministeeriumis loomisel regionaalosakond. Üks mõte on selles, et need inimesed, kes jäävad maakonda tööle, võiks olla regionaalosakonna maakondliku talituse koosseisus. Kõige segasem on Suure sõnul kantselei töö jagunemine, sest tugifunktsioonid jaotatakse mitme ministeeriumi vahel. Rahandusministeerium võtab üle dokumendihalduse spetsialisti töökoha, see inimene jääb ka Haapsallu tööle. „Arhiivitu-
leb korrastada, maavalitsuse dokumendid arhiveerida ja üle anda sellekohasele ministeeriumile või ametile,” ütles Suur. „Rahandusministeerium on teatanud, et võtab arhiivide tarbeks üle kuni 25 maavalitsustes töötavat dokumendihaldurit ja arhiivari.”

Ka finantsnõunikku ja õigusnõunikku ootab koondamine. Omavalitsuste juriidilise nõustamise võtab rahandusministeerium üle. Kui palju töötajaid selleks juurde palgatakse, pole täpselt teada. Kõlanud on, et viis.

Ka maa järelevalvetoetuste vanemspetsialisti töökohustused, mis puudutavad eelkõige järelevalvetoetuste maade hüpo-
teegipidaja kohustusi ja võlgade

Maavalitsuse tulevik, esialgne kava

Juhtkond
2 koondatakse
Kantselei
5 koondatakse, 1 võetakse üle
Perekonnaseisutoimingud
4 võetakse üle
Arengu- ja planeeringu- osakond
3 koondatakse, 5 võetakse üle
Haridus- ja sotsiaalosalakond
5 koondatakse

sissenõudmist, võtab üle rahandusministeerium, ilmselt riigi tugiteenuste keskus. Kas sinna uusi kohti luuakse, ei ole veel teada. „Autojuht ja avalike suhete spetsialist kuuluvad koondamisele,” ütles maavanem.

Arengu- ja planeeringuosakonna põhiülesanded jagatakse omavalitsusliidu ja rahandusministeeriumi vahel. Maavanemale tundub see vale.

Kaks arendajakohta läheb omavalitsusliidule, aga rahandusministeerium on juba teatanud, et võtab kõigis maakondades üle planeerija töökoha. „Planeerija te ülevõtmine on põhimõtteline vaidluskoh. Planeering on riiklik dokument, mis tugineb kind-

lale seadusele ja mille täitmine on kohustuslik, selle üle tehakse järelevalvet,” ütles Suur.

„Maakonna arengustrateegiat hakkab koostama uus omavalitsusliit. Aga planeerijad, kes joonistavad selle paberile, millest saab dokument, jäävad riigile,” sõnas Suur. „Loogiline on ju see, et arengu kavandamine ja territoriaalne planeerimine on medali kaks külge. Nad peaksid käima käsikäes.”

Suure hinnangul oleks loogiline anda ka planeerimine omavalitsustele, aga seda ei taha riik teha, sest nii annaks ta kogu kohaliku tasandi elukorralduse omavalitsuste kätte. „Kui me ka tegelikult tahaks omavalitsusi tugevaks teha, peaksime maakonna planeeringu õiguse andma omavalitsustele liidule,” ütles ta.

Arendusülesannete täitmiseks on rahandusministeerium lubanud omavalitsusliidule ka raha. „Omavalitsusliitudele antakse üle kahe arendustöötaja töötasu, pool maavanema töötasust, siseturvalisuse ja tervisedenduse töökoha töötasu ja näpuotsaga maakondlikku arendusraha. Läänemaa puhul on see summa kokku 97 000 eurot aastas,” rääkis maavanem.

„Aga liidul on vabad käed otsustamiseks, keda nad võtavad tööle ja keda mitte. Isegi kui maavalitsuse selle ala töötaja sinna töö-

le saab, ei ole see töötaja vaatepunktist mitte üleviimine, vaid koondamine ja uuele töökohale kandideerimine,” sõnas Suur. Vormsi ja Lääne-Nigula võtavad üle saarevahi töökohad.

Kaks ühistranspordispektorit koondatakse. Ühistranspordi järelevalve läheb maanteeametile ja korraldus ühistranspordikeskusesse.

Arengu- ja planeeringuosakonna spetsialistid haldavad mitut raha jagavat programmi. „Ministeeriumist on tulnud signaal, et nii palju programmide haldureid ei jäeta, kui on praegu. Aga kui palju ja kuhu, ei ole veel välja mõeldud,” ütles Suur, kelle sõnul peaks need töökohad olema ikkagi maakondades. „Need on ju inimesed, kes suhtlevad kohaliku kogukonnaga, kellele raha jagatakse.”

Paari hakkab panema linn

Perekonnaseisutoimingud antakse maavalitsuselt üle Haapsalu linnale. „Kõigis maakondades antakse see üle maakonnale koos inimeste, kohustuste ja eeldatavalt koos rahaga,” ütles Suur. Kaks andmesisetajat, kes digitaliseerivad vanu perekonnaseisudokumente rahvastikuregistrisse siseministeeriumi nelja-aastase projekti osana, lähevad eeldatavalt üle siseministeeriumi koosseisu.

Maatoimingute ametnikud tahab maa-amet enamikus üle võtta. „Maatoimingud on siiani oma toimingute ja dokumentide mahult kõige arvukamad. On tähtis, et need inimesed jääks maakonda, ja nii on see ka kavandatud,” ütles Suur.

Kaks haridustöötajat koondatakse esimesena. Hariduskorralduslikku tööd hakkab tõenäoliselt korraldama omavalitsusliit.

Sotsiaalvaldkonna töötajale on tehtud ettepanek asuda tööle sotsiaalkindlustusametis. „On peetud läbirääkimisi ja tehtud ettepanekuid, aga ametikohad täidetakse konkursiga,” ütles Suur.

Omavalitsusliidule antakse üle 6000 eurot aastas kultuuritööks. „Ma ei arva, et selle eest saaks palgata kultuuritöötaja, aga praegu on kultuuritöötajal maavalitsuses 0,2 kohta. Ouline on, et seda ei ole unustatud, vaid maakondlike kultuuriürituste korraldamine antakse ühemõtteliselt üle omavalitsusliidule,” leidis maavanem.

„Koondamine ootab suuremat osa meie inimesi,” ütles Suur, „aga korralisi tööülesandeid täidame edasi. Pliats ei kuku käest, kui koondamisteate kätte saame. Tööd on isegi rohkem, sest uuritakse, mis tööülesanded täpselt on. Aruandeid on koostatud viimase poole aasta jooksul päris palju,” ütles Suur.

● JUHTKIRI

Võimatu sai võimalikuks

Viis aastat tagasi pärast gümnaasiumivõrgu arutelu Haapsalus tuli tõdeda, et gümnaasiumireform Läänemaal on jõudnud patiseisu, sest omavalitsusjuhid ei ole mingil juhul nõus oma koole kinni panema, rääkigu ministerium, mida tahab. Omavalitsusjuhtidega kohtuma tulnud haridusministeri kantsleril Kalle Küttisel jäi lõpuks üle vaid käsi laiutada. „Ei maksa muuta seda apokalüptiliseks sündmuseks,” ütles Küttis toona.

Küttis lisas, et ministeriumil ei ole kavas keskharidust Eestis, sh Läänemaal mitte hävitada, vaid reformida. Toona vastuvõetamatu plaan nägi ette Tallinnas, Tartus ja Pärnus viie paralleelklassiga (540 õpilast) ja maakonnakeskustes poole väiksemaid gümnaasiume, et igasse maakonda tekitada akadeemilist mõõtu koolikeskkond. Läänemaal tähendas see paremal juhul kaht (riigi)gümnaasiumi: (veel loomata) Läänemaa ühisgümnaasium ja Noarootsi gümnaasium. Nagu eespool öeldud, tundus see võimatu, sest vallajuhtid loobuks enne vallast kui koolist.

Viie aastaga on paljud muutunud. Suurema südamevaluta on vallad ühineemas, Haapsalus on kahe gümnaasiumi asemel üks ja eile saatis oma viimase lennu teeale Taebla gümnaasium, et sügisest tegutseda põhikoolina. Otsus gümnaasium sulgeda uue ja moodsa põhikooli(maja) hinnaga ei tekitanud kogukonnas erilist pahameelt. Kahju ikka, jah, aga apokalüptiliselt ei võtnud seda keegi. Taebla gümnaasiumi direktor Jaanus Mägi ütles eile Lääne Elule, et ta isegi ei maini lõpuaktuse kõnes, et lend on viimane. „Aktus on rohkem noorte teeleminejate kui meie üritus, kes me jääme,” ütles Mägi.

Tõenäoliselt on gümnaasiumivõrgu reformile kaasa aidanud haldusreform. Taebla kooli sulgeda ei pannud kinni mitte valla viimast gümnaasiumi, vaid ühe kolmest. Tulevases Lääne-Nigulas on Noarootsi gümnaasium ja Kullamaa keskkool. Alles viis aastat tagasi võimatu tundunu on saanud võimalikuks ja lõpptulemus pole halb.

● TEISED LEHED

Aprillis Rakverre suunatud pagulaspered kolisid Saksamaale

VIRUMAA TEATAJA. Kaks aprillis Rakverre elama paigutatud Stüria peret otsustas kolida Saksamaa pagulaslaagrisse. Aprillis paigutati Rakverre kaks Euroopa Liidu rändekava alusel Eestisse saabunud peret. Ühes on neli ja teises viis liiget. Virumaa Teataja kirjutab, et mõne nädala eest suundusid pered Saksamaale. Rakvere linnapea Mihkel Juhkami kinnitas, et toad on tühjad ja kaks pesumasinat, mis peredele ostetud, toodi hoiule linnavalitsusse.

„Lapsed ei tahtnud minna, kuid emad-isad ütlevad, et ei ole seda kultuuri ega keskkonda, kus istuda ja arutada. Nad valivad laagri, selle asemel et elada Rakveres korteris ja lapsed saaksid käia koolis ja trennis,” ütles Juhkami. Lääne-Virumaa on jäänud vaid üks kvoodipagulaste pere, kes elab Kundas, pere plaanib aga kolida Tallinna. Soovist lahkuda on nad teavitanud oma tugisikut ja on istunud koos ka linna esindajatega.

● LAUSELAEN

„Oleks võinud enne sõitude alustamist minna vee peale vaatama, mis seis on, ja veenduda, et Kallis Mari saab sõita.”

Haapsalu linnavalitsuse keskkonnaametnik **Sirti Vaksman** muuseumi ebaõnnestunud katse kohta panna aurupaat viigil lõbusõite tegema. LE, 20. juuni 2017

NÄDAL

4,4 protsenti kasvu on vähe

Kuigi keskpank kohusetundlikult manitseb 4,4 protsendile tõusnud Eesti majanduskasvu kammitsema, on tegelik kasvootus kordi kõrgem.

Eesti Pank andis äsja teada, et majanduskasv on järsult kiirenenud, lausa nii palju, et see juba „ületab Eesti pikaajalist kasvusuutlikkust”. Viimase all peab keskpank viimastel aastatel silmas vahemikku kolm-neli protsenti aastas ning esimese kvartali kasv oli juba tervelt 4,4 protsenti.

Igaüks, kes vähegi lahtiste silmadega ringi vaatab, võib kinnitada: vahepealne vindumine on tõepoolest lõppenud. Linnades ehitatakse uusi elamuid, büroosid ja ennenägematuid vaateratastega kaubanduskuski, mida eelistavad arendajad kutsuda vaba aja veetmise keskusteks. Hindade muutumist vaadates võib kinnisarabuumist rääkida. Uusi autosid lisandub tänavale kiires tempos, palgad kasvavad ning ka hinnad poodides on taas kasvama hakanud.

Õnneks on kasvu tervikpilt tasakaalustatud. „Hoogustunud on tööstustoodangu ja ekspordi kasv küllaltki laiapõhiselt. /.../ Eesti majanduskasv on järsult kiirenenud tänu suuremale välisnõudlusele, aga ka üksikute sektorite probleemide leevenemisele. Eelmiste aastate kasvu piiratsid Vene sanktsioonid ja sealse nõudluse vähenemine, mis puudutas teravalt transpordisektorit, põllumajandust ja toiduainetööstust. Nafta madal hind valmistas raskusi põlevkivitööstusele ja heitlik on olnud energiatoodang. Enamikul nimetatud tegevusaladest on toodang taas suurenenud ja majanduskasvu kiirendanud. Peale eksporditava sektori läheb ka siseturule suunatud tegevusaladel kiirelt kasvava nõudluse tõttu hästi.”

Ometi leiab Eesti Pank, et „suurenenud nõudlus ja pakkumispoolsed piirangud on kergitanud majanduse üle jätkusuutliku taseme”.

ANVAR SAMOST
kolumnist

Vaatame veel kord laiemat pilti. Isegi Soome majandus kasvas esimese kvartali aastases võrdluses ligi kolm protsenti. Ilma keerulistes arvutustes laskumata on selge, et kui Eesti ei suuda rikkamaist naabritest kordi kiiremat kasvutempot näidata, pole ka lootust nähtavate inim põlvkondade jooksul elatusaseme ühtlustumisele.

Vahepeal oleme terve kümnendi kaotanud. Tänavu esimeses kvartalis 4,4 protsendile hüpanud kasv oli seejuures enamikule asjatundjalegi üllatus. Võimalik, et olime ühekojaliste kasvunumbritega harjunud ja valitsuse häda eelarve kokkupanekul võimendas jätkuva kitsikuse tunnet.

Tegelikult ongi asi Eesti Panga maalitud ülekuumenemise ohust kaugel. Eesti Pank näib hoiatavat eelmise majanduskriisi eest, mil väliskeskkond, Eesti majanduse struktuur, riskid ja nende juhtimine olid hoopis teistsugused. Inimeste ootused on aga ikka samad. Keskmise inimene ei taju 1,4 ja 4,4 protsendi suuruse majanduskasvu vahet sama teravalt kui sellesarnast erinevust tarbijahindade dünaamikas või seda, kuidas aastad mööduvad, kuid põhjamaiselt jõukas elu püsib endiselt kättesaamatus kauguses.

Poliitikud peavad sellele ootusele kuidagi vastama. Kuna ka nende maailmapilt on väga oluliselt kujun-

danud viimane majanduskriis ning julgemat laadi otsused on sumbum Euroopa Liidu rutiinidesse ja iseenda ameti püsivuse väärtustamiseks, siis muutub vastuse leidmine iga valimistsükli ja riigieelarvega järjest keerulisemaks.

Pärast kohe teoks saavat maksuvaba tulu määra hüppelist tõstmist on viimase peale timmitud maksumuutuste kogumise tõhustamise võimalused ilmselt suuresti ammendatud. Karta on, et sihtühem ei pane nende nimel tehtud pingutusi isegi väga tähele ning kerima hakkab hoopis hulk uusi pingeid.

Väikese lisaraha asemel tuleks Eesti inimestele taas pakkuda suuri ideid, lootusi, käegakatsutavat arengut, haaravat tulevikulugu. Kui lihtsasti asjast alustada, siis on järjest raskem aru saada, miks me ei ehita korraga valmis 21. sajandile kohaseid ühendusi riigi sees ja riigist välja. Keerulise poole pealt ootab sõnastamist kava, kuidas reaalselt Eesti rahvaarvu kasvatada, seejuures viisil, mis suurendaks heaolu ja turvalisust.

Kui poliitikud peavad strateegiliseks ja julgeks sammuks kaheksa kilomeetri kaupa paarikümne aasta eest üles võetud raudtee uuesti mahapanekut, siis peab surve tegelikult strateegilise tähtsusega otsuste tegemiseks tulema ühiskonnas mujalt, mh Eesti Pangast, kes ei tohiks ennast vaadata kui üksnes väikest eurosüsteemi institutsiooni haru. Alustada võiks kas või küsimusest, kas praegu jätkusuutlikuna defineeritud kasvutempo tõesti teenib Eesti ainust suurt eesmärki, milleks on eesti rahvuse ja kultuuri säilimine aegadeks.

● Keskmise inimene ei taju 1,4 ja 4,4 protsendi suuruse majanduskasvu vahet sama teravalt kui sellesarnast erinevust tarbijahindade dünaamikas.

● VASTASSEIS

Kalaküla restorani taasavamine ajab naabrid ärevile

Kaks ja pool aastat tagasi suletud Kalaküla restoran Rannakülas jõe kaldal tahab taas ukсед avada, kuid juba on restorani naabruses elavad inimesed ärevil.

URMAS LAURI
urmas.lauri@le.ee

Me ei tulnud maale elama mitte sellepärast et kõrtsilärmi taluda, kirjutas Saunja küla enanik Sergei Prokopets Lääne-Nigula vallavalitsusele saadetud kirjas.

Kalaküla suured plaanid

Esmaspäeval olid Kalaküla värvad tabalukus. Pärastlõunal toimetas restoranihoone ümber tuleohutuseksper, kohapeal oli ka restorani taasavamise plaani pidav Imedi Kekeišvili.

Kekeišvili selgitas, et ta tahab Kalakülas korraldada remondi teha. Tal on kavas Kalaküla hoonetel katused vahetada, ehitada esinemiseks lava, püstitada käämpinguid ja piirata krunt kiivist aiaga.

„Kui tegevusluba antakse, siis avame,” nentis Kekeišvili. „Võiksin ka kohe täna alustada, kui aga luba oleks.”

Kalaküla restoran pandi kinni kaks ja pool aastat tagasi. „Mul olid toona pereprobleemid ja ma ei saanud restoranile küllalt aega pühendada. Kui teil on restoran, siis peate kogu hingega olema asja juures, siis asi toimib ja hing laulab. Kui mind siin polnud, siis oli siin korralagedus, olen etteheidetega päri,” nentis Kekeišvili.

Kolm aastat tagasi ütles Imedi Kekeišvili Lääne Elule, et tema lõpetab Kalakülas, sest tal on Tallinnas teised ärid, kuid tema asemel jätkavad kõrtsipidamist ta kaks kaasmaalast. Siis aga tema sõnul korralagedus alanudki.

Kalaküla sattus suure tähelepanu alla pärast seda, kui baari lähedal juhtus 2013. aasta 9. novembri hommikul nelja hukkunuaga lõppenud liiklusõnnetus. Siis toimetati lõbustuskohas veel Kekeišvili, kuid tema OÜ-l Djaba

Imedi Kekeišvili lubab restoranis pakkuda head Gruusia toitu.

URMAS LAURI

Traagiline õnnetus

2013. aasta 9. novembri hommikul hukkus Kalaküla hooivest veokile ette keeranud sõiduauto neli noormeest. Sõiduauto juhil oli 2,2promilline joove.

Liiklusõnnetuse valguses sattus tähelepanu alla ka Kalaküla nime all tuntus saanud lõbustusasutuse tegevus, sest selgus, et lõbustuskohas pidaval OÜ-l Djaba puudus sel ajal tegevusluba. Kalaküla lahtiolekuaegade teema jõudis ka Lääne-Nigula vallavalikogustungile, kust see saadeti ettepaneku väljatöötamiseks sotsiaalkomisjoni.

ALLIKAS: LÄÄNE ELU

puudus õnnetuse ajal tegevusluba. Pärast õnnetust ajas Djaba oma tegevusloa korda.

Nüüd tahab Kekeišvili taas tegetsema hakata ning pühenduda ainult Kalakülale. „Tahame, et inimesed tuleksid siia meie hea köögi pärast. Nii nagu enne, on meie maja Gruusia köögi,” selgitas Kekeišvili. „Menüü on olemas, kokk on palgal. Tahame pühenduda köögile, mitte joodikuile.”

Naabrid on ärevil

Lääne-Nigula valla poole pöördus Saunja elanik Sergei Prokopets, kes kurtis oma muret taas ukseid avada baari pärast. „Jälle tulevad probleemid minu akna alla!” kirjutas Prokopets. Oma

kirjas nentis Saunja elanik, et kui restoran oli kinni, said nad rahulikult elada, kuid nüüd tulevad jälle ärevad ajad.

Kalaküla naabrite kaebust hakkab arutama Lääne-Nigula volikogu sotsiaalkomisjon. Komisjoni esimees Andres Liiv ütles, et eks nad pea komisjoni eri osapoolte seisukohad ära kuulama ja siis otsuse tegema. „Meie eesmärk pole ettevõtlust takistada, aga ettevõtlus peab kogukonnaga haakuma,” nentis Liiv.

Kekeišvili peab Liiva sõnul saama loa nii päästeametilt kui ka terviseametilt. „Kui need paberid on korras, saab ta vallalt taotleda tegevusloa,” ütles Andres Liiv.

ARVO TARMULA

Luikede järve lava sai valmis

Teispäeval sai ehitusfirma Ehto valmis kümne ruutmeetri suuruse ujulava Väikesel viigil, millel toimub Tšaikovski festivali üks suur-sündmus – balletietendus vee peal.

„See on suurepärane lava! Suur tänu Ehto töömeestele ja Raivo Raudsepale!” ütles Haapsalu linna-pea Urmas Sukles.

Suklese sõnul ei olnud lava ehituslik lahendus ja ehitus ise lihtne ettevõtmine.

„Ehtol tuli välja mõelda, kuidas ehitada veepealne lava, mis oleks nii stabiilne, et sellel on võimalik anda balletietendus,” selgitas Sukles.

Linnapea käis ka ise lava proovimas. „Ei olnud tunda küll, et oleks mingit kõikumist olnud,” kinnitas ta.

Täna on Haapsalus Eesti Kontserdi juht Jüri Leiten ja Eesti rahvus-balleti juht Toomas Edur, et tulevane esinemiskoht üle vaadata. „Aru-

tame koos nendega, kui kaugale kaldast lava viia ja kuidas aurupaat Kalis Mari baleriinid lavale toimetab,” ütles Sukles.

Kui on juba säärane ujulava, võiks see linnapea sõnul kindlasti ka tulevikus kasutust leida. „Eks me saa neljapäeval proffidelt tagasisidet ja siis saame mõelda ka muude kontsertide korraldamisele sel laval. Kui seal kannatab balletti tantsida, sobib see ka väiksemat sorti kontsertideks,” ütles ta.

Linnapea lisas, et kui balletietendus osutub väga edukaks ja Tšaikovski päevi jätkatakse ka järgmistel aastatel, võiks balletietendus Väikesel viigil traditsiooniks saada.

„Luikede järve” parimaist paladest koosnevat balletilavastust näeb Estonia baleriinide esituses Väikesel viigil 30. juuni keskööl.

Leemmi Kann

Kanada reisiportaali kiidab Augustibluusi

Kanada reisiportaali Flight Network valis Haapsalu Augustibluusi Euroopa 34 parima muusikafestivali hulka.

Portaal kirjeldab Augustibluusi kui ainulaadset muusikaüritust, mis toob kokku nii USA kui ka Euroopa paremaid blusroki artistid. Piiskopilinnust, kus festival peetakse, nimetab portaali aga „tõeliselt usumatuks taustaks”.

30 kontserdi ning kaheksa lavaga festival täidab nii vabaõhukohvikud, tänavad kui ka akustiliselt unikaalse raudteejaama.

Portaal kirjutab, et kui üldse Eestisse minna, siis just suvel. „See on meie meeldiv üllatus ja Haapsalu inimesed on ka kindlasti meelitatud,” ütles Augustibluusi korraldaja Indrek Dittmann.

Tarmo Õuemaa

Kanal 2 ja TV3 lahkuvad vabalevist

Kanal 2 lahkuvabalevist 1. augustist. Tasuta Kanal 2 vaadanud seda enam ei näe. Neil, kes telepildi eest maksavad, ei muutu midagi.

„Ainus võimalus säilitada kohalikul omatoodangul põhinevat programmi on kanali toimimist optimeerida,” ütles Eesti Meedia juhatuse esimees Sven Nuutmann.

Eesti Meedia sisu- ja programmidirektor Hanno Tomberg ütles, et kõik, kes on näinud programmi se-

ni tasuta, näevad seda ka edaspidi, kui on valinud endale sobiva operaatorfirma.

Juba varem on vabalevist lahkunud Eesti Meediale kuuluv Kanal 11.

Peale Kanal 2 kavatses 1. augustist lahkuda vabalevist ka TV3.

TV3 juht Priit Leito pole siiani soovinud BNSile TV3 vabalevist lahkumise põhjust öelda.

Kaie Ilves

Võidupühaks värskendati vabadussammas

KAIRE REILJAN
kaire@le.ee

Võidupühaks sai vabadussõjas langenute mälestusmärk Haapsalu Lossiplatsil skulptori-restaauratori Paul Uibopuu käe all värskema väljanägemise.

Jaanieelsel nädalal on Uibopuu olnud ametis vabadussõjas langenute samba puhastamise ja parandamisega. „Kuju on pestud ja ülemine osa korras. Nüüd on jäänud alusetööd,” kirjeldas ta oma tegemisi teisipäeva pärastlõunal. „Neljapäevaks peab valmis saama,” ütles restaaurator.

Uibopuu sõnul oli samba ülemine osa üsna heas seisus, kuid alumise, trepistiku seis seevastu üsna hull. „Trepistik on tehtud Harjumaalt pärit paekivist, millel on praod sees,” selgitas restaaurator. Pragudes sattunud vesi on külmudes ja sulades kiivi murendanud.

Uibopuu ütles, et kehvast seisust trepistik ei ole samba endapüsimisele ohtlik, sest sammas

Haapsalu vabadussõja mälestusmärgi restaureeris Paul Uibopuu.

toetub siiski valatud betoonvundamendile ja dekoratiivtrepp on kaunistuseks.

Restaureerimisel puhastas Uibopuu samba ülemise osa ja kuju survepesuriga, sättis ära- ja jäänud trepikivid sirgeks ning täitis trepistiku praod ja murenenud paigad fiiberseguga. Uuesti vuugiti ka trepikivide vahed. Haapsalu vabadussõjas langenute mälestussammas avati esi-

mest korda 1924, kuid 1941. aasta 19. juuni öösel lasid punaarmeele selle õhku. Mälestussammas taasavati 27. novembril 1994. Nii esimesel kui ka teisel korral tehti samba rajamiseks rahva seas korjandus.

Tänavugi kutsusid linnapea Urmas Sukles ja kaitseliidu Lääne maleva pealik Rasmus Lippur inimesi annetama samba korramise heaks. Sukles ütles toona,

et linn saaks ka oma rahakotist teha samba korda, kuid annetuste kogumine annab linnaelanikele võimaluse anda oma panus.

Kolmapäeva hommikuks oli 73 inimest või organisatsiooni andnud 4040 eurot 98 senti. Samba korramine läheb maksma 4400 eurot.

Haapsalu linnavalitsuse pressiesindaja Tõnu Parbus ütles, et kuigi sammas saab remonditud, võib annetusi edaspidi teha. Kõigi annetajate nimed jäädvastatakse samba kõrvale paigaldatavale plaadile.

Sel sügisel hakatakse korramata samba ümbrust, millest kujundatakse lipuväljak. Haapsalu linnavalitsuse arendus- ja muinsuskaitsepeetsialisti Ülla Parase sõnul lätkati lipuväljaku rajamine sügisel, et ehitus ei häiriks suveüritusi.

Lipuväljaku rajamiseks sai Haapsalu linnavalitsus rahandusministeeriumi lipuväljaku programmist 30 000 eurot toetust. Lipuväljaku projekti autor on arhitekt Kersti Lootus.

ARVO TARMULA

Haapsalu Kaubamaja
Konsumis &
Uuemõisa Konsumis

ÕLLE- & VEINILAAT
2.06. – 31.08.2017

Müügil Itaalia veinipeo võiduveinid läbi aastate. Suur õllevalik nii Eestist kui üle maailma eri paigust.

TÄHELEPANU! TEGEMIST ON ALKOHOLIGA. ALKOHOL VÕIB KAHJUSTADA TEIE TERVIST.

Läänemaa jaanituled

● 22. juuni

19 Ridala valla jaanituli Parilas. Rahvatantsijad, tantsuks Mee-lis Bänd

19.30 Jaaniõhtu Kinksi külas. Lastele mängud ja hobusõit. Ansambli Puhvet ja Metsik Lääs

20 Linnamäe jaanituli Linnamäe pargis. Esineb kohalik noortebänd Anfibrius, tantsuks ansambel Syltament ja DJ Cozzo

20 Noarootsi valla jaanipäev Österby sadamas. Noarootsi IV jaanitriaton, lasteala, rahvuslikud jaanimängud ja võistlused, Noarootsi külateatri lood ja laulud. Tantsuks ansambel Vanaviisi

20.45 Varbla jaanipäeva simman Varbla puhkeküla vabaõhulaval. Laulab ansambel Midrilind, tantsuks Kapriis

21 Vatla jaanipidu Vatla rahvamaja juures. Rahvatantsurühm Heide Tõmme, tantsuks ansambel Eesti Mees ja DJ Rego

21 Jaanik Lihula linnusemäl. Rahvatantsurühmad Midli-Madli, Tantsulust 60+, Kirivöö, tantsuks ansambel Terminaator. Pilet 5 eurot

● 23. juuni

20 Vormsi jaanipäev Hullo kii-geplatsil. Seltskondlikud mängud, tantsuks ansambel Koosolek

20 Roosta Jaanituli Roosta puhkekülas. Ansambel Sax Express

20 Piirsalu jaanituli Piirsalu pargis. Segakoor Piiritu, Turba nais-tantsurühm Tantsupisik, tantsuks ansambel L'Dorado ja DJ Felix. Pilet 5 eurot

20 Jaaniõhtu Ridase vabaõhuplatsil. Rahvatantsurühm West, tantsuks ansambel Polero ja DJ Cozzo

20 Kedre jaanituli Kedre külas. Ansambel Sada ja Seened. Pilet 5 eurot

20 Jaaniõhtu Paatsalu puhkekeskuses

21 Jaanituli Noarootsi kõrtsi juures. Tantsuks Verner Band

● 23.-24. juuni

Kahepäevane festival „Haapsalu jaanituli 2017“ Haapsalu linnuses. Esinevad Getter Jaani, Niki, Nancy, Koit Toome, Marju Länik, Ott Lepland, Apelsin, Anne Veski, 2 Quick Start, Allan Roosileht. Pilet 19–29 eurot

● 24. juuni

15 Jaanituli Dirhami sadamas. Lammas, kala ja rannadisko. Meeskondlik aerutamisevõistlus, lutsukivivõistlus ja jooksumängud. Trubadrummi rütmid, DJ Peeter Ehala

16 Martna valla jaanituli Rõudes. 16 lastemängud sisehoovis, 19.30 Rõude rammumees, 21 tantsuks ansambel Hollari

17 Nõva jaanituli Rannakülas Nõva sadamas. Nõva valla viimased külade päevad, tantsuks ansambel IZ-58

17 Palivere jaanituli Kuliste aasal. Võrkpalliturniir, hobusesõit, vigursõit väiketraktoriga, traditsioonilised jaanimängud. Tantsuks ansambel Günf

19 Vanamõisa jaanituli. Tantsuks ansambel Eesti Mees

20 jaanituli Kirimäe mõisa õuel. Rahvalik muusika

21 Virtsu jaanituli Virtsu pargis. Tantsuks ansambel Meremees ja DJ Cozzo

21 Kirna küla jaanituli. Tantsuks ansambel MaMa

21 Jaaniõhtu Kullamaa Rohumäel. Kullamaa keskkooli noorte ja rahvatantsuansambli Kullamaa Kullakesed kontsert, jaaniõhtu tsirkuseprogramm. Tantsuks ansambel Karavan ja DJ Felix

21 Jaaniõhtu Varblas Kulli kii-geplatsil. Tantsuks mängib Valvo Valgur.

Taeblas tehti tänavu jaanituld juba laupäeval, 17. juunil.

KAURO KUIK

● JAANIAEG

Läänemaa jaanituled – pidu igale maitsele

Jaaniõkete tegemise aeg on käes ning võimalusi jaanikul ansamblimuusika saatel jalga keerutada leiab üle terve Läänemaa.

KAIRE REILJAN
kaire@le.ee

Kui eelmistel aastatel kiputi jaanipidusid pidama juba mitu päeva enne õiget jaaniaega, siis tänavu on suurem osa jaanipidudest Läänemaal koondunud kolmele päevale. Ristil ja Taeblas alustati küll õige varakult ja sealset jaanituled peeti juba läinud nädalavahetusel. Ka Üdruma seltsimaja juures tehti jaaniõket eile.

Jaaniõhtu veetmiseks peopäikavalides on võimalusi palju. Läänemaal on väiksemaid küla jaanitulesid, kus peo juhatavad sisse rahvatantsijad ja/või rahvalikud mängud, misjärel saab ansamblimuusika saatel jalga keerutada.

Mõnel pool algavad aga jaaniüritused juba poolest päevast ning jaanipidu on seotud külade päevade või tõsisemate spordivõistlustega.

Nõva viimased külade päevad

Nõval algab jaanipäeva tähistamine 24. juunil juba kl 13, mil Rannakülas Nõva sadamas peetakse Nõva valla viimaseid külade päevi.

Külade päeva ja jaanitule üks korraldajaid Ele Voo ütles, et päev algab küladevahelise mõõduvõitluga. Ta lisas, et see pole mitte tõsine spordipäev, vaid lustakas võistlus, kus teiste alade seas on ka kalamehesääriku heide ja kalakasti hoidmine.

Jõu- ja osavuslade kõrval võistlevad külad ka kohvikupi-

Haapsalu jaanifestivali üks paljudest esinejatest on ansambel Apelsin.

WIKIPEDIA

damises ehk iga küla tuleb peopaigas välja oma kohvikuga. Iga küla saab välja panna ka oma bändi.

„Loodame, et ikka kõik Nõva valla kaheksa küla välja tulevad,“ ütles Voo.

Päevaprogrammi mahub Voo sõnul ka liivaskulptuuride võistlus ning õhtu lõpetab tantsupidu ansambli IZ-58 saatel.

Nõva külade päeva korraldamine on käinud külakorda. „Tavaliselt „karistatakse“ korraldamisega võitjat. Sel korral aga ütlesime ise, et oleme nõus korraldama, ja loosiga langeski korraldamine meile,“ rääkis Voo.

Sporti tehakse ka Noarootsis, kus juhatab 22. juunil peetava jaaniõhtu sisse kl 17 algav Noarootsi jaanitriatlon.

Noarootsi kultuurimaja juhataja Ülle Schönbergi sõnul on tänavu neljandat korda peetava triatloni korralduses väikesi muudatusi.

Varem on stardipaik olnud merest kaugemal, seekord aga võistlejad nii stardivad kui ka finišeeruvad Österby sadama juures. See teeb võistluse publikule paremini jälgitavaks.

Schönbergi sõnul on võistlusele registreerunud nii neid rahvasportlasi, kes osalevad triatloneil üle Eesti, kui ka kohalikke elanikke ja suvitajaid. „Paljud nimed on juba eelmistest aastatest tuttavad,“ ütles Schönberg.

Kuigi Noarootsi triatloni pikus on klassikalise triatloni võrreldes lühem, peavad võistlejad ikka läbima kolm etappi –

veetakistuse, rattasõidu ja jooksu. Veetakistus pole küll mitte ujumine, vaid võistlejail tuleb madalas vees joosta ümber meretähise.

Pärast tõsist triatlonit Österbys on kavas ka viguretapp, mille pearõhk on Schönbergi sõnul lõbul. Seal peavad kolmeliikmelised võistkonnad rahva valva silma all ületama kanalit madratsiga, võrgust kala otsima jms.

Laste lõbustamise eest kannab Österby jaanitulel hoolt piraadiplika ning täiskasvanuile peaksid rõõmsat äratundmist pakkuma Noarootsi külateatri sketšid.

„Need sketšid on kirjutatud ikka kohalikest asjadest, üks teema on ka Ramsi värvad,“ rääkis Schönberg.

Kui võistlused läbi, mängib tantsuks ansambel Vanaviisi.

Haapsalus kahepäevane muusikapidu

Enamik Läänemaal peetavaid jaanipidusid on tasuta, mõnel pool tuleb siiski ka pilet osta. Enamasti tähendab see, et jaaniõhtut sisustab mõni tuntud muusikakollektiiv. Piirsalu pargis loob 23. juunil jaanimeeleolu ansambel L'Dorado ja Lihula rahvas saab 22. juunil linnusemäl lustida Terminaatori muusika saatel.

Kõige suurejoonelisemalt peetakse jaanipidu aga tänavu Haapsalus ja suisa kahel öhtul.

Festivali „Haapsalu jaanituli“ korraldaja Reno Hekkonens on Haapsalus toimuvat nimetanud Lääne-Eesti suurimaks jaanipeoks, kus astuvad lossipargi laval kahel öhtul üles Eesti tuntud solistid alates Koit Toomest ja Getter Jaanaist kuni Ott Leplandi ja Anne Veskini.

Peo esimesel päeval, 23. juunil avatakse linnuseväravad kl 17 ning laulavad Getter Jaani, Niki ja Nancy. Öhtu kõrgpunktiks peaks saama Koit Toome minigala, kus kuuleb 1990. aastail publikut hullutanud Code One'i hitte ja lavale tuleb ka Getter Jaani. Öhtu lõpetab diskor Allan Roosileht.

24. juunil pääseb lossiparki kl 15 ning siis esinevad Marju Länik, Ott Lepland, Apelsin, Anne Veski ja 2 Quick Start ning õhtu lõpetab taas Allan Roosileht.

● SUVI JA PUHKUS

Kolhoosi töökojast loovuskeskuseks

Saastna mõisa kõrvalhoonetest ümber ehitatud Salevere loovkoda asub Hanila vallas kuulsa Salevere salumäe kõrval.

KAIE ILVES
kaie@le.ee

Kui ei olda just kohalik, tasuks kuulata üksikasjalikku juhatust, muidu võib minna, nagu läks kord ühe loovkotta teel olnud sakslasega. Too ei võtnud juhatust tõsiselt, öelnud, et on terve ilma läbi sõitnud, küll ta saab. Lõpuks helistanud, tige kui herilane, et jõudis neljandat korda Karuse kiriku juurde, kus see Salevere loovkoda ometi on.

Meie jõuame kohale tõrgeteta. Juba ilmubki teekäänaku tagant nähtavale sepikoja korsten nagu vanapagana sarv. Legendi järgi tahtnud vanatühi Salaveresse põrgut ehitada, aga Kalevipoeg saanud jaole, visanud vanatühi ja kepiga ja tabanud sarve, nii et see murdunud. Sarvest saanudki salumägi. Õue peal õitseb kukepuu, kaks triibulist võrkkiie ootab lesijaid, kuskilt kostab kopsimist. Kojauksed on lahti, perenaine Kairi Kübarsepp askeldab köögis. Ehitus käib. Meestele vaja lõuna lauale panna.

„Ise kutsume seda paika ka Kodade loovkojaks,” ütleb Kairi, kui on kartulid keema pannud. Poolteise kilomeetri kaugusel asub Kairi ja Jakob Kübarsepa suvekodu, mille kõrval on Kodade puhkemaja, mis pakub suviti teelistele öömaja. Ühtepidi saigi loovkoda nime puhkemaja järgi, teistpidi jälle sai puhkemaja nime loovkoja järgi. Loovkoda kujunes kahest kojast: sepikojast ja töökojast. „Saigi Kodade, omastavas käändes nagu Läänemaal öeldakse,” ütleb Kairi.

Salevere loovkoja perenaise Kairi Kübarsepa sõnul tuleb asju teha südamega. Siis tulevad need hästi välja. Oma loovkojaga on Kairi üsna rahul.

2 × URMAS LAURI

Tallinnast Saleverre

Kairi ja Jakobi päris kodu on Tallinnas, aga Kairi juured on seal kandis. Koolieelse aja veetis ta seal, suguvõsa on Hanila kihelkonnast pärit. Vana laguneva sepikoja ja töökoja ostsid Kairi ja Jakob 2001. aastal sellepärast, et tundus vale seda lihtsalt maha müüa lasta. Müüjal oli vaja müüa. Hooned olid nii eripärased, et Kairi ja Jakob ostsid need ära õige plaanita, mida nendega teha. Siis jäi kõik umbes kümneks aastaks seisma, kuni vastutustunne hakkas Kairil öösi külas käima, koputas ja ütles: „Kui lasete laguneda, siis parem loobuge!” Seinad olid hõredad, laed varisemas. Esimesena võeti ette sepikoja seinad ja korsten, sest need olid kõige hullemas seisus. „Edasi oli juba tore,“ ütleb Kairi. Kaks korda on Leaderi programmist toetust saanud, sepikoja ehituseks toona ja siis kämpingule, mida töömehed praegu loovkoja taga ehitavad. „Suuremas osas oleme siiski oma teenitud rahaga hakkama saanud,” ütleb Kairi. Esi-algu arvati, et kämpingut pole vaja, puhkemaja poolteise kilomeetri kaugusel. Elu näitas, et on üsna keeruline sipelda mäe ja mäeluse vahet. Parem oleks, kui loovkojas toimetajad saaksid ööbida kohapeal. Augustiks peaksid kämpingud valmis olema, kuigi Kairi ütleb, et mingit tähtaega ei ole ta pannud. Esi-algu taheti kevadeks, aga kui oli valida parema ja kiirema vahel, jäi peale parem. Kairi põhimõte on kaasata töösse kohalikke, kes on asjas pigem osalised kui töömehed. Kaasa mõtlevad ja hoo-

Kaks koda: vasakul sepikoda, mis meelkitab paduromantikuid. Paremal kunagisest kolhoosi töökojast ümber ehitatud koda, kus mullu tegutses suvekohvik. Võib-olla avaneb kohvik ka tänavu.

livad nad kõik, aga on kodused tegemised ka. Nii ongi, et saab valmis just siis, kui ta saab.

Loovkoja on Kairi ja Jakob loonud selleks, et inimestel, kellel on tahtmist, oleks seal hea olla ja koos midagi loovat teha. Augustis on siidimaalikursus, sügisel saabuvad Matsalu filmifestivali loodusfotograafid. Pidu peo pärast loovkojas naljalt ei peeta. „Lihtsalt sünnipäevaks me anname välja haruharva, ja siis peab tavaliselt teeneid ees olema,” ütleb Kairi. Teine asi on tähendusega sündmused nagu pulmad.

Mullu peeti loovkojas ühesu-vekohvikut. Võimalik, et see avaneb ka tänavu juulis. Täpselt ei tea, sest see on hästi siduv, nagu Kairi ütleb. Kui keegi tahaks ja tuleks ja peaks, siis võtaks Kairi tulija avasüli vastu. Kui pee-

taks nii, nagu peab, südamega, et oleks hea endal ja külalistel.

Kairi on eluaeg töötanud juristina, personalijuhina, mullu võttis ta endale sabbataasta, nagu ta ise ütleb. Nii saigi ta loovkoda rohkem tähelepanu ja tema ise isegi võrkkiiges lesida. „Viimati nähti sellist pilti vist siis, kui ma kaheksakuine olin,” ütleb Kairi.

Küsimusele, miks Kairil ja Jakobil kodasid vaja on, vastab Kairi, et otse vaja ei olegi, aga päriselu on mõttetöö, mis jätab küll jälgi, aga mitte käegakatsutavaid. Vahest ongi kodasid vaja nende käegakatsutavuse pärast. Ja see on ka isesorti loomine. Krohvimis- ja värvimistöö on Kairi sõnul meditatiivne. Vabastab ja annab järelemõtlemise aega. „Minu eriline kirk on vaadata asju enne ja pärast, asju, mis on hä-

vimisohus ja siis ära päästetud. Ju siis on mulle antud siin elus võimalus mõned asjad ära päästa,” ütleb Kairi.

Kõige vanem daatum kodade seinalt on 1840. „Tõenäoliselt sinna 19. sajandi algusesse nad jäävad,” ütleb Kairi. Ehitamise põhjus võis olla selles, et Vennaskonna oli nõus andma viinatootmise litsentse oma kubermangudesse. Läänemaa mõisad küll üritasid, aga ei saanud sellega rikkaks, hooneid ja majandusmõisaid aga tekkis. Kolhoosiajal tegutses masinavabrik. Magasiinid olid poole pikem. Mees, kes töökoja ehituseks masinavabrik varem teise otsa kokku lükkas, käib vahel kodades külas. Kolhoosiajal oli töökoda meeste pühapaik, seal nad toimetasid ja ajasid oma juttu. „Töökoda

oli mehelikku energiat täis, naerisime, et siia tuleb teha meeste varjupaik,” ütleb Kairi. Töökoja aegsed mehed käivad siiani loovkojas vanu aegu meenutamas.

Olemasolevat säilitati nii palju kui võimalik. Mõned vanad asjad tulid ringiga ise tagasi. Loovkoja lae all ripuvad selleaegsed plekkklambid. Osa oli puudu. Kairi otsis ja leidis linnast vanakraamiärist kuplid, soklid olid puudu. Need leidis elektrik Lihulast vanarauapunktist, täpselt sama värvi ja känilised. Kairi on täiesti kindel, et need olid nendesamade kuplite küljest. Kuplid ja soklid said jälle kokku ja jõudsid sobiva lae alla. Kairi ütleb, et nii juhtubki, kui asi on õige.

Lemmikpaik sepikoda

Püsivalt avatud oli loovkoda esimest korda mullu suvel. Puhkemaja on Kairi ja Jakob pidanud umbes kaheksa aastat. Kairi ütleb, et see on olnud põnev aeg – inimesed on nii huvitatud. Kui mõni päev tulebki ainult üks, võib ta olla nii paeluv, et rohkemat pole vajagi. Ajad temaga juttu, toidab. Kui tegu pole just rühmadega, kes saavad etteatamisega, või külaklubi, kes on omainimesed, siis üksikud uitajad satuvadki loovkotta tihtilugu kuidagi kogemata ja ilmnebki koja terapeutiline mõju, ilma et üldse peaks nii väga midagi tegema.

„See võib olla tohutu vabastav, kui väntad jalgrattaga kuhugi peaaegu et maailma otsa ja saad võimaluse endast rääkida jälgi maha jätmata,” ütleb Kairi. Salevere koda on nii eriline

paik, et kui Kairi ise rännakul sinna satuks, siis kindlasti astuks ta sisse. Loovkotta on jõudnud rändureid Belgiast ja Hollandist Iisraeli ja Austraaliani välja. Kairil on linnas väikene kaart, kuhu ta tulijad märgib. See on juba päris ära täkitud.

Kairi lemmikpaik on sepikoda – seal on lihtsalt kõik nii paigas ja õige. Sepikotta ööbima tulevad paduromantikud, nagu Kairi ütleb. Kui miski on õige ja paigas, siis tõmbab see uut õiget liigi. Küsimusele, kuidas ta oskab nii hästi süüa teha, vastab Kairi: „Ausa tegemisega tulevad kõik asjad välja.” Aus tegemine on armastusega tegemine. Vastu tahtmist ei saa midagi teha, ei tule välja. „Kui ei taha, ära tee. Kui juba teed, siis võiks see olla natuke nagu mäng,” ütleb Kairi.

Lõunaaeg on käes. Toit on jutuaajamise ajal nagu ilma tegemata valmis saanud ja laud kaetud. Kartul ja soust, räimed, Lihula kalaputkast ostetud Kurgisalat. Kairi on öelnud, et töömehed võivad ju kah küsimustele vastata, kui ajakirjanikud juba kord tulid. „Mis siin loovkojas kõige parem on?” pärin. „Toit!” ütlevad mehed kavala näoga ja hakkavad nohinal sööma. „Vennaskonna kontsert ka,” lisab üks. Südasügisel oli loovkojas tõepoolest Vennaskonna kontsert. Kohas, kuhu ei vii õiget teedki. Mõni olla veel imestanud, kas tõesti päris Vennaskond. Üks soome proua aga küsinud lausa iga asja kohta, kas see on päris. Kas sein tel on päris kunst? Kas sepikoda on päris? Ja nii edasi. Tuli välja, et oli küll.

Täname kõiki kirikukatuse vahetamise toetajaid

XIII sajandil rajatud Haapsalu toomkirikut on remontinud ja hooldanud palju sugupõlved. Meie põlvkonnal oli au olla tunnistajaks, osaleda ja toetada viimaste aastakümnete suurimat töö – toomkirik sai nelja aasta töö tulemusena uue katuse. Vahetati kogu katusekate, paigaldati 1078 vaskset plekktahtlit, restaureeriti kogu kiriku katusekonstruktsioon, esimest korda sai kirik ka vihmaveesüsteemi.

Ajast lahkunud auväärne muinsuskaitseja ja koguduse juhatuse liikme Tõnis Padu unistus on ühiste jõududega saanud teoks. Aastal 2015 kutsus piiskop Tiit Salumäe oma ametisse õnnistamisega tegema annetusi uue katuse heaks. SA Haapsalu ja Läänemaa Muuseumid kuulutas samal aastal välja annetuskampaania „Toomkirikule uus katus – tee sajandi annetus!“. Sellesse, et toomkiriku katus jälle vettpeidav oleks, andsid oma panuse nii programmi „Pühakodade säilitamine ja areng“, Haapsalu linnavalitsus, EELK Haapsalu Püha Johannese kogudus kui ka Haapsalu ja Läänemaa Muuseumid.

Kõige olulisema panuse andsite aga teie, head annetajad! Teid, kes te tundsite vastutust toomkiriku säilimise eest, oli kokku 354. Teie seas on nii eraisikuid, perekondi, ettevõtteid, sõpruskondi, kogudusi kui ka loominguilisi kollektiive. Kõigi teie abiga kogusime Haapsalu toomkiriku heaks 18 441,68 eurot. See on erakordselt suur toetus ja me oleme teile kõigile väga tänulikud.

Viimane uue kirikukatuse tahvel sai paika aprillis. ARVO TARMULA

Aitäh, et aitate meil hoida Haapsalu lugu! Iga annetaja nimi on käsitsi graveeritud plekktahtlile. Sellest tahvlist saab ajakapsel, mis on paari sajandi pärast uue katuse panijatele tervitus aastast 2015. Loodame, et toomkiriku uus vaskplekiga kaetud katus jääb püsima vä-

hemalt järgmiseks kaheksaajaks aastaks.

KAIRE TOOMING

Haapsalu piiskopilinnuse juhataja

ANTON PÄRN

SA Haapsalu ja Läänemaa

Muuseumid juhataja

TIIT SALUMÄE

piiskop, EELK Haapsalu kogudus

Toomkiriku katusevahetuse heaks annetajad

Tiit ja Lia Salumäe
Urmas ja Egle Viilma
Einar Soone
Andres ja Marje Pöder
Joel ja Tiina Luhamets
Madis ja Tiina Kütt
Kristel ja Alari Engman
Matti Talbonen
Indrek Huul
Frank Bochers (Saksa koguduse nimel)
Marja Heltelä
Tõnu Teder
Heiki Magnus
Raimond Lunev
Andri Meriloo
Harry Looits
Ülle Reinbach
Leidi Schmidt
Volker ja Nina von Buxhoeveden
Tiit ja Oie Tarve
Aleksander ja Tiit Mihelson
Matti ja Raili Heikinheimo
Mehis Born
Ella Roosimets
Peeter Alekand
Anne Mahoni
Guy Kronqvist
Mart Reino
Jüri ja Aet Kuuskemaa
E.E.L.K. Rootsi praostkond
EELK Ridala Püha Maarja-Magdaleena kogudus
EELK Martna Püha Martini kogudus
EELK Piirsalu kogudus
MPEÖK Haapsalu kogudus
Leini Vahtras
Andres Kase
Ülo Kalm
Mirjam Behrendt
Erik Salumäe
Tiia Laar
Malle Hokkonen
Ene Rand
Hardi Rehkal
Aet ja Jüri Trei
Lydia ja Indrek Kalda perega
Neeme Suur
EEKBK Liidu Ridala baptisti kogudus
Endla Salumäe
Mart Kuus
Anton Pärn
Aive Küünarpuu
Aare Mihelson
Virve Roasto
Jaan Tammsalu
Eva-Tiina Põlluste
Hannes Danilov
Eve Aedmäe
Kristi Erkmann
Merike Nuudi
Heino Noor
Ülla Paras
Jaago Öunapuu
Urve Aasmaa
Alma Leppik
Velta Mägi
Harri Tapani Raitis
Rein Rahu
Loviisa koguduste ühendus
SA Haapsalu ja Läänemaa Muuseumid
Kristi ja Egon Erkmann
Indrek Kalda
Valeri Šeripov
Kaie Šeripova
Mall ja Toomas Sillandi
Arvo Tarmula
Ene Melles
Mart Melles
Siim Melles
Sander Melles
Ella Leppimann
Daire ja Urmas Lütis
Eduard ja Anita Laur: meie pääsuke mälestuseks
Aleksander Mihelson
Harly Holm
Resteh Oü
Ilon Wikland
SEB Pank, Haapsalu kontor
Agretten Oü
Lauri Luik
Tõnis Ruber
Riho Varik
Enno Tammer
Tiina Tammer
Haapsalu linnavalitsus
Urmas Sukles
Ensel Reissaar
Helja Heldema
Saamo Heldema
Rauno Reinthal
Helle ja Lovisa Reeder
Maarja ja Kaido
Mai-Ellen ja Alfred Koop
Tiit Moori pere
Tiit Beeren
Moonika ja Margus Nerman
Kert Ojala
Marju Reismaa
Jüri Indus
Olev Leppik
Rahvatantsurühm West Vilistlased
Rahvatantsurühm West
Andres Ammas
Anneli Ammas
Egert Höim
Tiina Animägi
Marek Kusmin
Tarmo Barmdök
Triinu, Tormi ja Heija Pärtel

Gennadi Vihman
Piret Nilp
Imatra Elekter AS
Jaanus Rankla ja Kadri Kuk
Irene ja Lauri Väli
Thomas Gustav Valdemar Stromberg
Elisabeth-Viktoria Tatunt
Rahvatantsurühm Törvik
Johannes Saareväli
Gustav Saareväli
Mary-Liis Kaabel
Siim Saareväli
Kaspar Ojasoo
Rein Vatku
Tõnu Viinapuu
Magnus Nikula
Silvia-Helga ja Sirje Johannes
Haapsalu põhikool
Tiina Pärn
Kalle Põlluste
Virve Tikenberg
Monika Kuntsel
Annika Toimla
Haapsalu Rotary klubi
Ester Kõrvits
Katrin Aasav
Einari Karm
Riina ja Jaanus Liiv
Arnold Juhans
Aliis Vatku
Martin Vatku
Toomas Väljataga
Corvus Albus Oü
Jaak Vackermann
Knut Hanga: vanavanemate mälestuseks
Riin Alatalu
Tarvi Sits
Ain Livalent
Ants Roos
Jüri Riimaa
Haapsalu käsitööselt
Valeri Valikov
Laura ja Sander Siht: pulmadeks
Markku Olavi Lehtonen
Mai ja Vaino Väljas
Toivo Tomingas
EELK Haapsalu koguduse kevadine leirikursus 2015
Endel Kõrm
Mariaõed Darmstadtis
Ülo ja Urve Laanemets
Österhaninge kogudus
Naumburg-Ippinghauseni kogudus
perekond Küla
Helje Sisask
Urmo Sisask
vennad Oolupid
Liina Pöld
Lehte Palts
Sirje Rahumägi
Ehto Oü
Raivo Raudsepp
Hendri Pöder
Aili ja Rein Rand
Reet ja Olev Vamper
Henri Turban
perekond Woodfield
Ene Kikerpill
Marget Vatku
Heino Uussaar
Lea Roostalu
Eve Kasearu
Noarootsi Rahvaselts MTÜ
Ivar Enok
Ene Leesment
Tõnu Talvas
Marika Mikli
perekond Tsätko
Venno Loosaar
Rainer ja Pirjo Åkerblom
Kaire Reiljan
Katrin Karm
Elle ja Peeter Tumau
Tiit Kõnd
Ida-Harjumaal invaühing
Helle ja Juhan Änilane
Helar Henno
Saima Vaiksaar ja Siina
Grankulla Svenska Kulturförening
Mati ja Oie Rannus
Ene Kikerpill
Allan Magnus
Triin Toompuu ja Erki Holmberg
Velli ja Antonio Racioppi
Pille ja Ivar Kippel
Helen ja Keijo Palts
Tiiu Kohu
Annaliisa Martson
Emma Miia Martson
Ahti ja Reet Jõgisalu
klubi Taebla Moorid-Vaard
Elina Vilpas
Maire Joost
Helga Joost
perekond Kallas
Ülo Niin
Malle Allmere
Karin Teder
Laine Gerdorf
Vilja Korjus
Aare ja Tea Kesa
Rihanna ja Rosanna Kruusmann
Oie Treve
Lehte Ilves
Adele Tee
Anne Andrejev perega
Taavi Keerma
Tiia Aigro
Kalju Aigro
Priit Aigro

Ralf Aigro
heategevuskontsert Jõulukallistus
19.12.2015
Kati Ojaver
Aksel Heidemann
Tenno Sillaste
Jaanus Raavel ja Anu Salmu
Elsa Johanna Talvistu
Maarja Kõuts
Riitta Selenius
Leon Uisk
Kalle Niinas
Paula ja Mati Laidmets
naiskoor Kaasike
Janno Järvasaar
Tiia Putting
Kaupo Tameri
Ene ja Sven Eving
Maria Alajõe
Harri Puskar
Kaja Sau
Mendi Maisla
Indrek Lõhmus
Tiina ja Arvi Nebokat
Karl Kesküla perega
Eda ja Jaan Laidmets
Asta Niinemets
Agnes Toiger
Annely Helisalu
Aivar Svetlakov
Helve Roos
Riho Ots
Mirjam Rääbis
Liidia Kübard
Pikne Kama
Urve Smitt
Maario Vinn
Anu Tánava
Maire Lilleoru ja Jüri Kreek
Liis Kullaste
Jüri Allik
Jüri Petrov
Piret Annus
Eido Üksvärav
Andres Mutso
Aino Suurpalu
Mare Saar-Laineste
Tõnu Tomson
Tuula ja Pekka Mattila
Inga Umalas
Õnne Leinfed perega
Viive Roogla
Ülle-Reet Saar
Heete Roos
Rasmus Roos
Helin Eliise Risti
Valeri Rossar
Anneli Poola
Meelis Kingisepp
LC Haapsalu Valge Daam MTÜ
Lea Salumäe
Tõnis Padu pere
Tõnu Kauba
Marje Reinans
Ilmar Reinans
The Davis-Nouri Family
Anne Liisa Sarapik
Helvi Margo Sarapik
Liina Melanie Sarapik
Tõnis Kiisküla
Anneli ja Ülo Laas
Rait Seppel
Perekond Münti
Brödrskapet Hansans Wänner
Sander Zeemann
Familjen Haga
Ly Kitt ja Maarja Kadak
Margus Pärnapuu
Urve Pärnapuu ja Linda Saks
Jüri Meier
Sandra Põllu
Iiris Põllu
Allan Martin
Mare Litnevskaja
Jaanus Lepalaan
Inna Nosenko
Tartu ülikooli 1996. a alustanud ajaloolased
Hanne Juvonen
Heino Kasemaa
Aime Juldop
Briana Caesara Savipere
Pkr-15
Haapsalu rahvaülikool
MTÜ Österby Külaselts
Urmas Arro, Oile Huuk
Marko Muidre
Aleksander Juhkam
Ele Lanno
Samuel, Priidik ja Erna-Mare Saar
Elari Saar
Anu ja Avo Meitern
Ebe, Madli ja Hardi-Mikk Meitern
Kauppo Talbonen
Martti Talbonen
Triin Talbonen
Greete Talbonen
Valter Sagrits
Maimu Sagrits
Kert Pärnapuu
Juhan Hepner
Mariliis, Ann ja Arvo Kaer
Piret Rankla
Meeli Kastepõld
Sulev Saareväli
Ken-Ruben Osa
Keit-Ehtel Kuntsel
Kaitseliidu Lääne maleva Haapsalu malevkond

SELVER on tegutsenud alates 1995. aastast ja praegu on meil 50 kauplust üle Eesti, kus töötab üle 2800 väga tubli erineva inimese. Tänu neile saame olla parim eestimaine kauplusekett, kus sisseostude tegemine on meeldiv ning sujuv.

Tule Rannarootsi Selverisse tööle
TEENINDAJAKS
(kassa, saal)
INFOTEENINDAJAKS

Täpsema ülevaate käimasolevatest konkurssidest saad meie kodulehelt www.selver.ee/vabad-ametikohad. Kui soovid Selverisse tööle tulla, siis palun anna enda soovist meile teada personal@selver.ee, täida kohataotlusankeet **kodulehel** või **lähimas kaupluses**.

Lisainfo saamiseks helista **667 3785** või **5343 5337**, personalispetsialist Kristi Aasa.

Tule ja teeme koos kõige paremat poodi!

KOGUKONNATEENUS

Kiideva küla otsib lahendust, kuidas linnas ellu jääda

Kiideva külaselts pakub ühena vähestest Eestis ka kogukonnateenust. Kiideva külaseltsi naised on tõsiselt käsile võtnud püsijäämise ka siis, kui neist juba linnainimesed saavad.

URMAS LAURI
urmas.lauri@le.ee

Sügisel liitub Ridala vald Haapsalu linnaga ning sellest koostusest sünnib hiigellinn Haapsalu. Kiideva küla, Haapsalu linn, saab seltsi uueks aadressiks.

„Mind teeb natuke valvsaks seesama liitumine,” nentis Kiideva külaseltsi juhatuse liige Sirli Olgo. „Aga võtame vastu, mis tuleb. Peame lihtsalt hakkama elama üks päev korraga.”

Olgo sõnul on linnainimese arusaam maaelust teine. „Linnainimene läheb teatrisse, kui ta tahab, aga ta ei mõtle selle peale, kuidas maainimene sinna saab,” selgitas Olgo oma mõttekäiku.

Poeringid

Veebruari algusest pakub Kiideva külaselts oma kandi rahvale kullerteenust ehk viib soovijad kaks korda nädalas Parila poodi.

Kogukonnateenuste idee sai Olgo sõnul alguse mullu suvel. „Maire Vilbas vallamajast helistas mulle ja ütles: kuule, nüüd on selline lugu, et külad peavad hakkama millegagi tegelema, kui tahate üldse ellu jääda,” meenutas Olgo. „Teada ju oli, et hakatakse liituma. Kui ta mulle kogukonnateenustest rääkis, olin peenramaal, kuulasin ja mõtlesin, et mis ta nüüd saada tahab. Sinna paika see jutt siis jäi...”

Sirli Olgo selgitas, et valla külaseltsid on ju mingis mõttes Ridala vallavalitsuse kultuuri- ja haridusnõuniku Maire Vilbase lapsed. „Kui poleks teda, poleks ka vallas nii palju seltsi,” oli Olgo kindel.

Pool aastat hiljem haaranud Vilbas härjal sarvist ning tõmmanud kogukonnateenuste asja uuesti käima. „Olime jõudnud sinnamaani, et Panga pood tuleb kinni panna, sest maja läheb lammutamisele. See tähendas, et külainimesed jäävad poeta ning Mare tööta,” ütles Olgo, viidates oma tublile kaaslasel, Panga poe endisele pidajale Mare Vahterile. Vald vedanud poelisi esialgu ise. „Siis tuligi kogukonnateenuste teema üles,” meenutas Olgo esimest teenust, mida oma kandis pakkuma hakati.

Poeringe Parillasse tehakse paar korda nädalas, selleks on kaks sõiduautot: üht juhib Olgo, teist Vahter.

Külaseltsi kangetel naistel on ka bussi soetamise mõte. „Aga iga asi omal ajal,” nentis Olgo. „Kui saaks bussi, võiks ka edasi mõelda, sõita Kiideva kandi rahvaga teatrisse. Näiteks kui õhtul kell 7 algab Haapsalus etendus, siis meie külast saab linna sõita küll. Kuidas aga pärast etendust koju tulla? Püüame teha kõik, et inimesed saaks kodust välja.”

Tasuta saadud teenus on väärtusetu, sellest ei peeta lugu. Pärast tasuta ei saagi teha, sest auto kulub, kütust on vaja osta. Nii ongi poeringi pilet kaks eurot. Kes tahab koduukse juurde saada, peab veel ühe euro andma.

Mare Vahter ja Sirli Olgo teevad Kiideva vanainimestele poeringe ja käivitavad supikööki.

URMAS LAURI

„Võimalusel saab tellida sõidu Haapsallu ja kaugemalegi,” ütles Olgo.

Seltsil on külamaja juures saun ning seal pakutakse avalikku sauna. „40 minutit saunas maksab kaks eurot,” sirvis Olgo hinnakirja.

Samuti pakutakse koduteenust. „Haljastus. Noh, me teeme kõike, kaevame kraave, niidame muru. Vajadusel peseme aknaid, käime inimestega mööda ametiasutusi. Me teeme kõike, oleme tohutu laia profiiliga inimesed,” naeris Olgo. „Püüame seda teha hästi, hingega.”

Kõige suurem asi, mis külaseltsil praegu käivitamisel on, on Sirli supiköök. „Taotlesime kohaliku omaalgatuse programmist raha, saime sealt 2000 eurot, millest 1300 läks sellele seltsimajale veefiltrite ostmiseks. Selgus, et vesi oli väga korrast ära, me poleks kõõgiluba saanud,” selgitas Olgo.

Praegu tegeleb kokaametit pidanud Sirli Olgo supiköögi paberiasjandusega. „See on õudne, mida ma pean kirjutama, kuidas ma pindasid pesen ja mida kõike veel. Olen tegudeinimene, mitte paberiinimene. Ma võiks enne kraavi kaevata, kui ma dokumente koostan,” ohkas Olgo. „Aga Sirli supiköök tuleb kindlasti!”

Sirli Olgol tekkis omanimelise supiköögi mõte poeringe tehes, kui ta jälgis, mida inimesed poest

ostavad. Purgisupp oli tavaline kaup, mida koju toodi. Sealt see supiköögi mõte tuli. Miks mitte pakkuda neile õiget ja kodust. „Vanainimene, kes elab üks, ei keeda ju pool liitrit suppi, kuid vahel ehk tahaks. Meilt oleks võimalus osta supp koju kaasa, aga võime ka supi koju viia,” selgitas Olgo.

Supiga pole kokk Olgol mõtetki piirduda. „Mõtlen, et midagi muud hakkame kindlasti veel tegema. Näiteks korraldame pannkoogipäeva Kiidevas. Juba sel suvel, varsti-varsti, ühel pühapäeval. Mingi selline tuleb meie külaseltsi tutvustav päev,” maaliskul Olgo tulevikupilti.

„Nii me siin olemeegi, kogu aeg areneme...” lausus Olgo pannkoogitaldrikult lisa pakudes.

Selts tagab küla elujõu

Sirli Olgo rääkis ühest Kiideva küla üle 80aastasest vanaprouast, kes usinalt kasutab seltsi pakutavaid teenuseid.

„Tema kukkus möödunud aastal oma reieluu puruks, oli talv läbi keppide najal. Ega ta midagi teha saanud. Siis tuligi tal mõte, et ta peab oma kodu maha müüma, sest ei tule seal toime. Tema maailm varises kokku. Poodi ei saa, puid tuppa ei saa, ei saa isegi bussijaama oma ajalehte tooma,” kirjeldas Olgo toona nähtut. „Nüüd mõtlen: jumala õnn, et keegi seda maja

ostma ei tulnud, sest mõni nädal tagasi ütles vanaproua mulle, et kui meie poleks seda teenust siia teinud, oleks ta pidanud müüma. Aga nüüd ta mõtleb, et on niikaua kodus, kui ta vähegi suudab. Jah...”

„Selle abistamisega on nii: olen kõigile öelnud, et kui on mure, helistagu kas või kell kolm öösel,” ütles Olgo. Tüli tal sellest pole, sest abistamise nimel nad koos Mare Vahteriga tegutsevadki. „Minul on küll teinekord õhtul hea magama minna, kui olen saanud kellelegi head teha, tean, et tal on kõht täis või sai mingi mure kaelast ära. Siis on mul kohe hea olla.”

Seda, et külaselts võib sind mis tahes moel aidata, vajab Olgo sõnul harjumist, sest seda pole keegi varem teinud. „Mis asja! Tahab aidata? Mingi muiduraha eest, ei küsigi mitusada eurot!” kirjeldas Olgo võimalikku reaktsiooni. „Aga see on meie mõte, et inimesi peab aitama. Kui oled nii vana, et ei suuda enam, siis sa pole ju selles süüdi, sa oled oma töö juba teinud. Nüüd on aeg, kus tuleb keegi teine ja teeb. On ju kindlam tunne, kui sa tead, et Sirli ja Mare töötavadki selle heaks, sa võid neile iga kell helistada ja nad aitavadki. Me oleme just nimelt selleks. Ei ole asja, millele pole lahendust.”

Praegu levib teave külaseltsi ettevõtmistest peamiselt suusõnal. „Inimesed tunnevad ju

meid,” ütles Mare Vahter ja lisas, et oma tegemiste kohta jagatakse infot ka vallalehe kaudu. Küladesse on ka ise oma kuulutus üles pandud.

„Ma töötan ise Ridala vallas koduhooldejana, sealtkaudu levib ka info,” lisas Olgo. Sellest mõttest, et külaseltsil võiks infoajastule kohaselt olla oma äpp, haaras tragi naine hoobilt kinni. „Kui saame nii targa inimese, kes teeks, siis miks mitte!” nägi ta idees iva.

Praegu tuleb Kiideva külaselts toime tänu Ridala vallale, kes toetas neid 5000eurose staridirahaga.

„Üksi poleks me toime tulnud,” nentis Olgo. Seltsile on suur abi ka sellest, et seltsimaja kuulub vallale ning selts ei maksa selle eest renti. „Aga ülalpidamine on kallid, põrandakütte elektrit eest tuleb külmal talvel maksta 200 eurot kuus.”

Olgo sõnul on vald neid igal aastal aidanud. „Kuidas Maire võitleb oma seltside eest! Iga asjaga võid sa alati tema juurde minna,” kiitis Olgo vallavalitsuse kultuurinõunikku.

Külaseltsil on üle poolesaja liikme. „Hästi ühtehoides seltskond, toetavad meid väga,” nentis Olgo. „See annab tugeva tunde.”

Sirli Olgo meenutas sooja sõnaga Tiitu Tomingat, praegu Panga külas elavat 80aastast vanaprouat, kes äratas Kiideva uue-

le elule. „See kõik, mis siin täna näha on, on Tiitu kätetöö,” lausus Olgo. „Nii me siis siin tegutseme ja oleme.”

Pakett muudkui paisub

Kiideva külas on talviti 16 suitsu. Paljudes neist majadest elavad eakad inimesed, kuid ka noori on üllatavalt palju, sest külas on kümme last. Sellest teadmisest võib kasvada järjekordne teenus – eralasteaed. „Juulis pannakse lasteaid kinni. Mis siis saab? Mis teha? Ei tea. Niimoodi tulevadki kõik need teenused,” arutlesid isekeskis Olgo ja Vahter, kel on mõlemal väikesed lapsed.

Sirle Olgo rääkis veel ühest tulevikuplaanist, kuigi selle teoksamise võimalus on õhukõrn. „Koolitame end praegu muuseumi alal,” ütles Olgo. Kiideval, kohe külaseltsi kõrval olevas majas oli muuseum. Praegu on maja nii kehvas seisus, et võib mõne aja pärast kokku variseda.

„Omanik, 93aastane vanapapi elab Kanadas, me leidsime ta üles ja ütlesime, et tahame temalt maja ära osta. Kui see õnnestub, siis on meie mõte, saame oma muuseumi taas avada,” lausus Olgo.

Kiideva on vana kaluriküla, taredes on palju endisaegset. „See on meil üks unistus. Käin juba mööda küla ja ütlen: vaadake, et kuuri alt midagi ära ei viska,” selgitas Olgo tulevikuplaani sära vi silmi.

Lehm Ljudmilla lastekas

Tekst Aidi Vallik
Pilt Ott

JAANIÖÖL

KUI JAANIÖÖSEL METSA SA
JUHTUD ÄRA EKSIMA,
SIIS ÄRA PAANIKASSE SATU –
EI OLE KEEGI EKSIMATU.
JA PEALEGI KÄIB LIHTSALT SEE,
KUI PILKU SA EI TÕSTA TEELT.
EI SAA JU RINGI VAHTIDA
JA POLE SELLEKS MAHTI KA,
KUI OTSID SÕNAJALAÕIT,
MIS ÕNNE SULLE TUUA VÕIB
JA ANDA ARMASTUST JA ARU,
NII ET ON TERVEKS ELUKS VARU.
SIIS IIAL ENAM EI PEA SA

KUSKIL ÄRA EKSIMA ...

JAH, ÄRA PAANIKASSE SATU!

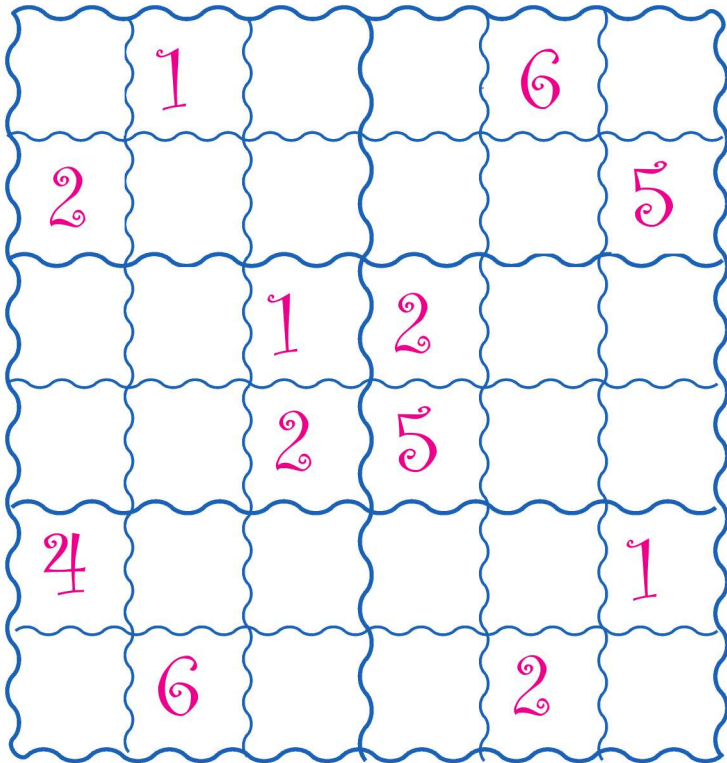
SA POLE JU VEEL EKSIMATU.

JA KUSKIL VÕSAS VÕLUÕIS

SIND OODATA JUST PRAEGU VÕIB!

LASTESUDOKU

KINOFILM

„VEEALUNE SEIKLUS“

On 2100. aasta. Inimkond on hüljanud planeedi Maa ja kõikjal laiutab vaid lõputu ookean. Sügaval merepõhjas elavad kolm eriskummalist ja lahetamatut sõpra – Priit, Ivo ja Alice. Kui ootamatu õnnetus hävitab sõprade kodu, võtavad nad ette ohtliku ja seiklusrikka teekonna, et leida oma- le uus kodupaik. Oma teel satuvad nad hämmastavasse paikadesse, nagu vee alla mattunud New Yorki ja ammu uppunud Titanicule. Uljail seiklejail tuleb rinda pista nii mõnegi kurjamiga. Kas sõpradel õnnestub leida uus kodu ja kuidas lõpeb nende veealune seiklus? Film on dubleeritud eesti keelde ja sobib vaatamiseks igas vanuses filmisõpradele.

18. juunil kell 14; 21. juunil kell 17.30; 22. juunil kell 17.30; 25. juunil kell 14 Haapsalu kultuurikeskuses. Pilet 3 €

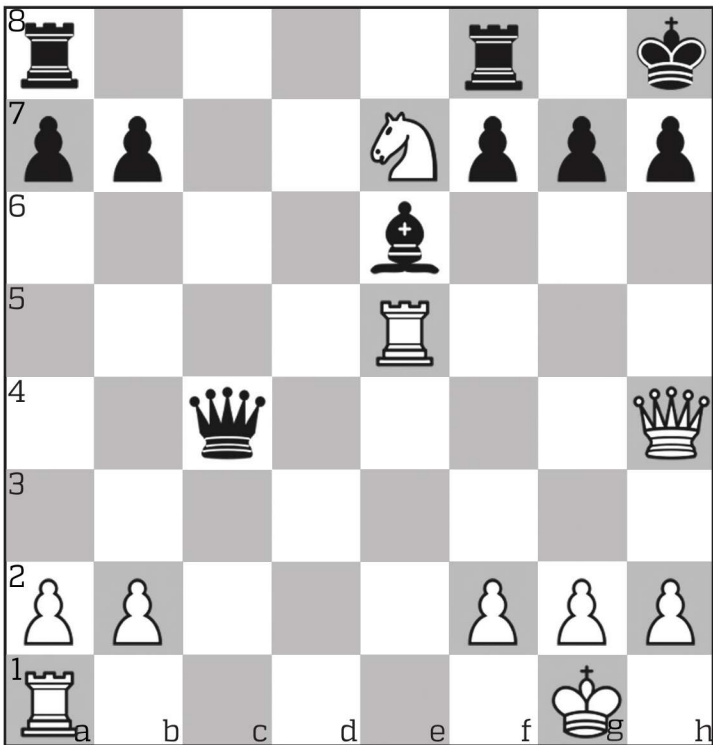
„UNA“

Ühel päeval ilmub 27aastane Una (Rooney Mara) ootamatult oma kunagise partneri, nüüd 55aastase Ray (Ben Mendelsohn) töö juurde, otsides vastuseid. Viisteist aastat tagasi asetleidnud sündmuste pinnalekerkimine ähvardab hävitada mehe poolt aastate jooksul üles ehitatud uue elu. „Una“ on emotsionaalne ja armutu lugu sobimatust armastusest ja selle hävitavaist tagajärgedest. Osades Rooney Mara („Lohetätoveeringuga tüdruk“, „Carol“), Ben Mendelsohn („Rogue One: Tähesõdade lugu“, Netflixi „Bloodlines“), Riz Ahmed („Jason Bourne“, „Rogue One: Tähesõdade lugu“) ja Tobias Menzies („Casino Royale“). Filmi on lavastanud Benedict Andrews, stsenaariumi kirjutanud šoti näitekirjanik David Harrower („Noad kanade sees“) oma näidendi „Muustrastas“ (Blackbird) ainetel.

Alla 14 a keelatud!

25. juunil kell 18; 27. juunil kell 19; 28. juunil kell 18.30; 29. juunil kell 21 Haapsalu kultuurikeskuses. Pilet 4 €

MALE

LP RISTSÕNA- JA MALELAHENDAJAD

Eelmise nädala vastused: Ld8+; Le8; Lf6; Rg8; h7#.

Matt kahe käiguga.

Leidke tänasest ristsõnast lahendus vastuse realt.

Eelmise nädala vastused: kartulisalat lihaga; hakklihakaste.

Lahendusi ootame hiljemalt järgmise nädala reedeks aadressil reklaam@le.ee või Posti 30, Haapsalu. Juunis õigesti vastanute vahel loositakse välja Lääne Elu meeneid.

2 x kons		kuive- maks tõmbuval uraan	vesi- ravila	talu Eesti kindral (eesn)	redut- seerin lisama (ingl)	Eesti kindral (n + eesn)	Somaalia domeen	endine pangajuht	viitan	kombed	siimens	soovis jõgi Siberis			
												Tšehhi kangelane vee- koguski			
		küla Märjamaa vallas									kuuse lehe Eesti Vabariik				
sidesõna		küla Kohila v					kirjanik								
ultra- violett		naisenimi					ajakirjanik (in + n)								
100 a					teada- olevasse USA kirjanik										
valla vara- amet			Vene kirjanik			piits					väävel	kirjanik (eesn)		sugupool	
E. riigipea (eesn)			tänav			jaod					sile kaljurahn	... Lanka		džaul	
										puuharud mürgine udu					
				laevaehi- tuskohk endine kosmoloog				avameelne							
Jersey domeen	küla		erbiium					haigus							
50.	naisenimi		non satis		aasta		endine rallisõitja	rõuk			indium			dal segno	
kirjanik (eesn)					vesinik			kirjanik (eesn)			tonksama			kindral (n + eesn)	
2 x kons												kaasa arvatud vigastate			
		mehenimi				23. juunil									
		soojus- elektri- jaam				endine Haapsalu aukod.									
			raisik												
			Poola ulme- kirjanik							helilooja (in + n)					
farss	Euroopa Liit			keelemees (eesn)		kaasas käiva		nurmel		endine lauljatar					
kirjanik (n + eesn)	end. jaam Läänem			naatirum		Ukraina lennuk		aevastus						edev	
					loon						lennu- poetess (in + n)			jõgi Tšehhis	
helilooja					lahtine rõdu sambail										
						nii ja ...			tarana end. riigi- pea malekoef.						
kirjanik						2 x vok									
enda			vallsel- jakutes Põhja- Eesti						mao						
									nitt						
antimon		kõneaine argine										ekvivalent (lüh)			
		mees										raadius		rohke	
riidesort					okei		hõisata							inter alia	
					endine skulptor		viitsimatu								

Kirju Buenos Aireses

34.
osa

JÄRJELUT

EIA UUS

Esinejad olid eri aktsentidega, eri riikidest. Kuulates sain isegi midagi aru, pigem just tekstide ettelugemisest, mitte nende omavalisest tavavestlusest. Lõin rääkijatega silmsidet, kompenseerin oma verbaalseid puudujäke kehakeelega, toolil ettepoole naaldunud, naeratasin silmadega, noogutasin, naersin, kui teised naersid.

Vahepeal salamisi guugeldasin telefonis, kuidas paar elementaarset tutvumislausest korrektselt öelda, nagu „Mulle meeldis Teie raamat väga”, samal ajal kui mu kõrval niheles mingi naljakas vanamees. Pärast vestlusringi lõppu läksin ette selle kirjanikuga rääkima, imelik vanamees tuli ka. Nad suudlesid teineteist põsele, kallistasid, ütlesid kirglikult sõnu nagu „amigo!”. Kirjanik pööras siis oma tähelepanu mulle, jättis härrase korraks kõrvale seisma, ma ütlesin ära oma paar pähe tuubitud lauset, ta vastas kiires hispaania keeles. Kuigi ma vist isegi sain aru, vastasin hispaania keeles, et ma ei räägi hispaania keelt. Ta

hakkas naerma ja ütles täiesti so-ravas inglise keeles: „Aga sa ju noogutasid ja elasid kaasa.” Ma seletasin, et aru saan, aga rääkida ei oska. Rääkisime paar sõna, ütlesin, et olen samuti kirjanik ja tulin siia raamatut kirjutama. Ta kutsus mu õllele.

Õllele! Minu!

Läksime lähimasse baari, naljakas vanamees tuli ka. „Millist õlut sa eelistad?” küsiti minult ja mul polnud aimugi. Igaks juhuks ütlesin, et hästi tumedat. Neile tundus see hea mõte ja nad võtsid sama. Istusime õue, lõime kokku. Selgus, et vanamees on kuulus tšiiili kirjanik, kultuuriteemaliste telesaadete juht, õppejõud. Hästi naljakas, hea huumorimeelega, karismaatiline. Mehed tunnevad teineteist ajast, mil noorem neist oli laps ja mõlemad Pariisis elasid ning tänu argentiinlase kunstnikust emale tuttavaks said. See tundub mulle nii vahva, et kunagi oli aeg, mil see lokaalidega argentiinlane oli poiss Pariisis ja ta kunstnikust ema suhtles selle habemega tšiiili kirjanikuga. Kuidagi nii poeetiline. Lõuna-ameeriklased Pariisis.

Nad küsisid, kus ma kirjutamist õppisin, ja seletasin neile, et meil ei õpetata kirjutamist, meil pead olema selleks natuke nagu sündinud. Neile meeldis see tohutult ja nad jutustasid, kui lame on nende mõlema töö, kus nad peavad aastast aastasse õpetama kirjutama inimesi, kellel selleks tegelikku andealget pole, aga kes on pähe võtnud, et neist peavad kirjanikud saama. „Kirjutamist ju ei saagi õpetada!”

Nad küsisid mu raamatute pealkirju ja millest need on. Jälle ja jälle tuli üle nende huulte: „Aga see on ju geniaalne!” See minule juba harjumuspärane ülatatunud hüüatus „Aga sa oledki siis ju päris kirjanik!” paneb mind alati imestama, kas on kusagil inimesed, kes pole kirjanikud, aga kes ütlevad, et nad on. Pärast seda, kui ma olen kirju-

tanud seitse raamatut, avaldanud neli, võitnud kirjanduspreemia, olen õpikutes ja koolide lugemisvaras ning teised on mu nimega koos kasutanud üle kümneni sõna „kirjanik”, olen ma lõpuks jõudnud sinnamaani, et julgen ka ise välja öelda, et ma olen kirjanik (kuigi natuke häbelikult ikka veel, sest see on nii teistmoodi ametinimetuse). Sest ma kirjutan. Iga päev. Ja mitte ainult sahtlisse.

Nad küsisid, keda ma lugeda armastan ja keda ma veel argentiinlastest lugenud olen. Kui mainisin César Airat, pööritasid nad silmi, sest Airat oleks võimatu mitte lugeda. Tüüp on avaldanud üle 70 raamatu ja on kuulus selle poolest, et ta kirjutab kõik oma raamatud valmis täiskäigul. Et ta ei loe üle ega paranda ühtegi lauset ega lehekülge ega peatükki, mille ta kirjutanud on. Et täpselt nii, nagu torust tuleb, nii ilmubki. Leidsime ühe raamatu, mida me kõik oleme lugenud („Kirjanduskonverents”), ja nad küsisid, mida ma sellest arvan. Jõudsin öelda, et „ma saan aru, mida ta taotles”, kui nad juba mõlemad käe-

ga vastu lauda löid ja pisarad silma naersid. „Raisk, see tüdruk on terav! Kuule, kuule, helistame Airale, ütleme talle seda! Kuule, see kriitika on nagu prillikivi!” Nii et nad rohkem ei kuulnudki, mida ma süvitsi Airast arvan.

Märkasid, et kui Eestis olen suutnud kõik need aastad vältida kirjanikega õlle taga jauramist, siis nüüd tuli siiski ära. Buenos Aireses tundub see millegipärast eriti tore.

Seejärel läksime raamatupoodi tagasi. Seal oli alanud kirjandusfestivali avapidu. Mis tähendas, et peaaegu kõik, kes mõisaraamatukogu meenutavas raamatupoes ja selle kohvikusaalis liikusid, veiniklaasid käes, olid kirjanikud kõikjal maailmast. Siin suudeldakse tutvudes kõiki põsele. Olles kolm nädalat üksi ja vait olnud, hämmastas mind see suudluste hulk, see ülevoolav soojus, põlevate silmadega tulised vestlused, nii palju rääkimist, arutlemist, muusikast üle karjumist. Oli luuletajaid, stsenariste, novelliste, isegi laulu- kirjutajaid, räppareid, Pulitzeri ja muude preemiade laureate.

Järgneb

KULTUURITEATED

• TERVIS JA SPORT

Fra Mare Day Spa basseini- ja saunapark avatud iga päev 13–22; kl 19 vesiaeroobika. Day Spa pilet E–N 10,50 €; R–P 14 €. **Suve eripakkumine** – vettväljutav ja salendav kehahoolitus 55 €; maniküüri ja pediküüri komplekshooldus 39 €. Broneerimine tel 472 4612 ja 472 4600, spa@framare.ee.

Spaahotelli Laine vee- ja saunakeskus avatud E–L kl 6–9 (3 €), 13–22 (7–10 €), P 6–9 (3 €), 9–22 (10 €). Treeningusaal avatud iga päev kl 6–22 (4 €). Täpsem teave ja broneerimine tel 472 4414.

• TANTSUÕHTUD

Fra Mare À LA CARTE restoran Bergfeldt ja lobby-baar (Ranna tee 2): P–N 12–23 ja R, L 12–24. L, 24. juunil kl 20 tantsuõhtu, mängib ans Coco. Tel 472 4605, 503 7289. Vt framare.ee.

Restoran Blu Holm (Sadama 9/11) P–N 12–23, R–L 12–24.

• KINO

Haapsalu kultuurikeskuses 22. juunil 20 film „Rannavalve”, pilet 4 €. 22. juunil kl 17.30; 25. juunil kl 14 animafilm „Veealune seiklus”, pilet 3 €. 25. juunil kl 16; 28. juunil kl 20.30; 29. juunil kl 19 film „Once Upon a Time in Venice”, pilet 4 €. 25. juunil kl 18; 27. juunil kl 19; 28. juunil kl 18.30; 29. juunil kl 21 film „Una”, pilet 4 €.

• KONTSERT

Jaani kirikus 22. juunil kl 20 Hortus Musicus „Sancte Ioannes”, pilet 10 € Piletilevis ja 12 € kohapeal.

• KULLAMAAL

Kullamaa valla sünnipäevanädal 24. juunini. 22. juunil valla kultuuri- ja kirikuelu päev „Reformatsioon 500”. 23. juunil võidupüha tähistamine. 24. juunil jaaniõhtu Kullamaa Rohumäel. Täpsem info Kullamaa valla kodulehelt www.kullamaa.ee.

Kullamaa kirikus 22. juunil kell 21 Tallinna poistekoori kontsert. Muusikajuhi ja dirigent Lydia Rahula, oreli Tomi Rahula. Kontsert on pühendatud reformatsiooni 500. aastapäevale ja Kullamaa valla sünnipäevanädalale. Sissepääs tasuta.

• RAAMATUKOGU

Läänemaa keskraamatukogu: lugemissaal, avalik internetipunkt

ja kojulaenutuse osakond (Posti 3) ja lasteosakond (Wiedemanni 11) avatud T–R 10–18, L 10–15. E ja P suletud. **Igal laupäeval kell 11** on lasteraamatukogus jutuhommik. Raamatulaenutuspunkt sotsiaalmajas (Kastani 7) on suletud 31. augustini. Vaata www.lib.haapsalu.ee. **Neljapäeval, 22. juunil on raamatukogu avatud kell 10–15.** Reedel, 23. juunil ja laupäeval, 24. juunil on raamatukogu suletud.

• MUUSEUMID

Haapsalu raekoda (Kooli 2): E–P 10–18. www.salm.ee.

Rõude muuseum avatud L ja P kl 11–16, muul ajal ettetellimisel tel 5683 1203. Avatud näitus „Pitsiilu”.

Hanila muuseum T–L kl 11–17. www.hanilamuuseum.ee. Näitus „Elu käsitööga”.

Haapsalu piiskopilinnuse muuseum E–P 10–18. www.salm.ee.

Iloni Imedemaa teemakeskus (Kooli 5) E–P 10–18. www.salm.ee.

Haapsalu piiskopilinnuse muuseum E–P 10–18. www.salm.ee.

Raudtee- ja sidemuuseum: E–P 10–18. www.salm.ee.

Ants Laikmaa majamuuseum ja park (Kadarpiku küla, Lääne-Nigula v): E–P 10–18. www.salm.ee.

Rannarootsi muuseum avatud T–L 10–18 ja E–P 10–16. www.aiboland.ee; www.facebook.com/aiboland.ee/.

Lihula muuseum avatud ettetellimisel. Info muuseum@lihula.ee või tel 523 4303.

• NÄITUSED

Maie kunstipood (Posti 2): E–R 10–18, L 10–15 Haapsalu ja Läänemaa kunstnike müüginäitus.

Lasteraamatukogu (Wiedemanni 11) kahel korrusel illustratsioonide näitus „Aken muinasjutumaailma”. Näitused „Sinna-tänna. Rännud raamatuga” ja „Palju õnne! Leelo Tungal 70”.

Spaahotelli Laine fuajee galeriis (Sadama 9/11) Aide Leit-Lepmetsa maalide näitus „Lav stori Haapsalu moodi”.

Haapsalu pitsikeskus (T–R 11–16, L 11–15): 1. juulini näitus „Nupu-uputus”. Tasuta.

Keskraamatukogu (Posti 3): lugemissaali fuajees on fotonäitus „Tagasi lapsepõlve” ning lugemissaali vahelael Ennu Põldma loodustofote näitus. Lugemissaalis on üleval Riina Degtjarenko illustatsioonid „Hiitu luule raamatule”.

Haapsalu kunstikooli galeriid (Jaani 2) avatud suvel T–L 12–18. Tasuta. Majagaleriis Helena Karp „Female Life” 1. juulini. Võlvigaleriis 34. lennu lõputööde näitus „Hiliste tundide hiilgus” 22. juunini. Hoovigaleriis Hanko maalikunstnike rühmituse Club con Color näitus „Soomme kunstnike koopiad” 29. juunini.

Haapsalu linnagaleriis ja kultuurikeskuses 2. juulini Haapsalu graafilise disaini festival – rahvusvaheline konkurss-näitus „Tšaikovski”, konkurss-näitus „Eesti kultuuriplakat 2017”.

Kullamaa kultuurimaja galeriis „Pühakiri – käsikirjast emakeelse Piibli” ja „Reformatsioon 500”.

TEATED

ELEKTRIKATKESTUSED

Elektrivõrgu hoolduse ja remondi tõttu on elektrikatkestused:

26. juunil kl 9.30–11 Kalaküla aj;

29. juunil kl 13–14 Lihulas Tallinna mnt. 14, 15, 16, 18, 21, 23, 23a, 25;

30. juunil kl 9.30–10 ja 13–15 Külvaaja aj.

Loodame teie arusaamisele ja mõistvale suhtumisele.

Imatra Elekter AS

Loe veebis www.le.ee

Suvised soojakatkestused

Katlamaja ja soojustorustiku remondi tõttu ei väljastata soojusenergiat:

• 26. juulil kl 8–19 kõigile tarbijatele,

• 27. juunist kl 6 kuni 12. juulini kl 19 Haava 4, Haava 10, Haava põik 2, Haava põik 4/18, Jalaka 1a, Jalaka 3, Jalaka 5, Lihula mnt 1, Lihula mnt 3, Metsa 44, Metsa 54, Metsa 56, Metsa 65, Metsa 71, Niine 14, Niine 16, Niine 18, Niine 19, Niine 27, Niine põik 1, Niine põik 2, Niine põik 3, Niine põik 4, Nurm 2, Posti 26, Posti 30, Posti 34, Posti 39, Posti 41, Posti 41a, Tallinna mnt 1, Tallinna mnt 2, Tallinna mnt 3, Tallinna mnt 4, Tallinna mnt 5, Tallinna mnt 6, Turu 6 tarbijatele,

• 27. juunist kl 6 kuni 18. juulini kl 19 Aiavilja 3, Aiavilja 10, Aiavilja 10a, Metsa 24, Metsa 31, Metsa 38–1, Metsa 38–2, Metsa 47, Metsa 49, Niine 12, Niine 15, Nurm 4, Nurm 12–1, Nurm 12–2, Nurm 14, Potissepa 1, Põllu 1, Põllu 6 tarbijatele,

• 27. juunist kl 6 kuni 26. juulini kl 19 Niine 10b, Niine 10c, Nurm 1, Turu 9 tarbijatele,

• 27. juunist kl 6 kuni 19. augustini kl 19 Niine 2, Niine 5, Uus 21 tarbijatele,

• 27. juunil kl 6–19 ja 26. juulist kl 8 kuni 19. augustini kl 19 Eha 3, Ehte 9, Ehte 14, Endla 2a, Endla 2b, Endla 4, Endla 6, Endla 9, Jaani 2, Jaani 4, Jaani 8, Jaani 10, Kalda 2, Kalda 12a, Kalda 14a, Kalda 22a, Kalda 26, Kalevi 2a, Karja 6, Karja 10, Karja 14, Karja 16, Karja 16a, Karja 20, Karja 20–2, Karja 25, Karja 27, Kooli 4, Kooli 5, Lahe 5, Lahe 6, Lahe 7, Lahe 7a, Lahe 8, Lossiplats 3, Lossiplats 4, Posti 1, Posti 3, Posti 5, Sadama 9/11, Sadama 16, Supeluse 4, Supeluse 7, Suur-Liiva 5, Suur-Liiva 15, Suur-Lossi 1, Suur-Mere 17, Suur-Mere 20, Vaba 4, Vaba 6, Võnnu 2, Wiedemanni 4, Wiedemanni 11, Wiedemanni 12, Wiedemanni 14, Wiedemanni 15, Wiedemanni 15a, Wiedemanni 22.

Võimalikud ka lühiajalised (kuni 12 tundi) katkestused võrgupiirkonnas, millest teatatakse ette.

Palume vabandust ebameeldivuste pärast.

Utilitas Eesti AS
Haapsalu osakond

Kallid lugejad!

Neljapäeval, 22. juunil on toimetus avatud kl 8.30-13.30.

Reedel, 23. juunil on toimetus suletud.

Järgmine Lääne Elu ilmub teisipäeval, 27. juunil.

Soovime teile meeldivat jaanipäeva!

Lääne Elu

Lääne Elu

Ilmub teisipäeval, neljapäeval ja laupäeval

Toimetuse aadress:

Posti 30, 90504 Haapsalu.

Toimetus 473 7222,

kuulutused ja reklaam 473 7111,

e-post info@le.ee

Kodulehekül: www.le.ee

Peatoimetaja

Andrus Karnau

Toimetajad Kaie Ilves, Lemmi Kann,

Kaire Reiljan, Urmas Lauri, Tarmo Öuema

Reklaam reklaam@le.ee

Küljendaja Tiina Liiv

Korrektor Heli Tammik

Fotograaf Arvo Tarmula

Kuulutuste vastuvõtja

Merilin Sellik

Reklaamitoimetajad Ave Tapner, Alar Birk

Raamatupidaja Vilma Hõövel

Väljaandja OÜ Lääne Elu: Posti 30, 90504

Haapsalu, tel 473 7222

Trükitud

Printallis

Pangakontod

Swedbank EE18 2200 2210 1567 8031,

SEB EE62 1010 6020 0251 5004

Toimetusel on õigus kirju ja kaastöid toimetada ja selguse huvides lühendada ning valikuliselt honoreerida. Kaastöid ei tagastata ega retsenseerita. Kaebuste korral ajalehesisu kohta võib pöörduda Pressinõukogusse pn@eall.ee või tel 646 3363.

MÜÜK

Müüme põranda-, voodri- ja ehituslaudu mitmes laiuses. Vedu tasuta. Tel 506 4651.

Küttepuu, kuiv või toores, nii lahtiselt kui ka võrgus. **Kõdusõnnik** 30 kg. Tel 523 8852, 473 3301. Tammaru farm, www.tg.ee.

Kuiv okaspuu 37; toores haab 28; kask 35; okaspuu 30 €/rm. Pikkus 30, 40 ja 50 cm. Vedu 3–7 ja 10 rm kaupa. Tel 516 4278 ja 505 5203.

Kuivad pakitud kütteklotsid ja kaminapuud ning pakitud turba- ja puidubrikett. Kohalevedu tasuta. Tel 523 8503.

Müüa ehituslikku saematerjali ning voodri- ja põrandalauda. Vedu tasuta. Tel 528 2268.

Müüa 3 m küttepuid. Kohalevedu. Tel 505 3786.

Sise-, välisvoodri ning põrandalaua ja saematerjali müük. Vedu üle Eesti tasuta. Tel 5373 1117.

Müüa toored halupuud 30–60 cm (lepp, must lepp, kask) veoga. Tel 517 5783.

Müüa küttepuud. Hall lepp al 28 €/rm, segapuu al 28 €/rm, must lepp al 32 €/rm ja kask al 35 €/rm. Vedu hinnas. Halu pikkus vastavalt ostja soovile. Tel 5666 0431.

Armatuurraud 16 ja 20 mm, müüri-võrgud seinaplokkile 100, 150, 200 ja 250 mm. Metallist piirded, väravad, värvate raamid. Tel 515 9623, armer@estpak.ee.

Uus puitkarkass-puukuur 3 x 5 m koos paigaldusega. Hind 1380 €. Tel 5560 4804.

Müüa sõelutud mulda, täitemulda, liiva, killustikku. Tel 507 8596.

Müüa soodsalt puidust jänese- või kanapuur ja 2 ruumikat korras väike-loomapuuri. Info tel 526 2074.

Küttepuu kuiv ja toores 30–50 cm ja 3 m küttepuu. Vedu al 10 rm. Vedu hinnas. Hind kokkuleppel. Tel 5647 7966.

OST

Musta ja värvilise vanametalli kokkuost aadressil Tööstuse 11, Haapsalu. www.rauaspets.ee. Teave tel 5837 6276.

KINNISVARA

KINNISVARA VAHENDUSKESKUS
Kinnisvara müük, ost, üür
E–R Posti 41a, Haapsalu,
tel 503 5934. Katrin Annus
www.kvkeskus.ee

OÜ Estest PR ostab metsa- ja põllumaad. Tel 504 5215, 514 5215, info@est-land.ee.

Ostame põllu-, heina- ja metsamaad. Parim hind. Tel 506 9600.

Müüa 3toaline (49 m²) remonti vajav korter kõrgelt hinnatud Niine 27 majas Haapsalus 3. korrusel. Vahetuse võimalus väiksema korteri vastu + komp või korteri vastu mõnes teises linnas. Tel 5844 0369.

Müüa talumaja Ridala vallas Ammuta külas. Vahetuse võimalus 1toalise korteri vastu Haapsalus. Tel 5836 2536.

Müüa garaaž Metsa tn piirkonnas. Vajab natuke tööd. Elekter puudub. 2200 €. Tel 5561 3632.

Südamlik kaastunne
Alar Põldmaale armsa ema
MAIMU PÕLDMAA
kaotuse puhul.

Töökaaslased
Haapsalu Uksetehasest

Ostan Läänemaale Ristile korteri. Tel 5669 4989.

Müüa 1toaline kõigi mugavustega korter Metsa 38. Üldpind 32 m². Tel 5846 4811.

TEENUS

Telerite ja elektroonika remonditöökoda Haapsalus Lihula mnt 27 (autobaas). Avatud tööpäeviti 9–18 ja laupäeval 9–14. Tel 473 3055, 5557 4519.

Ohtlike puude eemaldamine ning okste ja võsa lõikus. Töötame 7 päeva nädalas. Välismaal omandatud pikaajaline kogemus. Soodne hind ja kiire teenus. Helista julgelt ja leiame lahenduse. Tel 5623 0373. Randy

Ehitusfirma R&O Ehitus OÜ. Kõik ehitus- ja remonditööd: fassaadid, katused, terrassid, saunad, korrusmajade trepikojad jm. Valmistame, müüme ja paigaldame ka lisaplekke. Tel 5857 5060. www.lihulaehitus.ee.

Tootja Läänemaal valmistab klaasplastist septikuid ja mahuteid. Kaeve- ja planeerimistööd kopplaaduri-ga. Tel 551 0428, ain.raali@mail.ee.

AHJUEHITUS OÜ
Korstnapühkimisteenus, pottsepatööd, konsultatsioonid, küttesüsteemide eksperdihinnangud, lõõriuuringud korstnakaameraga, www.pottsepp.com
Tel **5660 5869**.

Elav muusika teie mis tahes peole! Teeme sünnimuse toredaks ja meelde jäävaks! Tel 501 1696, www.syltament.ee.

Läänemaa Jäätmejaam viib teie majast, korterist soodsatel tingimustel ära olme- ja ehitusjäätmed, mööblid, elektroonika, metalli jms. Äravedu konteineritega 10–30 m³. E–R 9–17. Tel 5668 1436.

Asrex OÜ teeb ehitus- ja remonditööd. Meeldivat koostööd soovides Asrex OÜ. Tel 5622 6716, info@asrex.ee, www.asrex.ee.

Korstnapühkimisteenus üle maakonna. Tõmbeprobleemide lahendamine. Korstnad ja korstnapitside remont, ehitus ja taastamine. Küttekollete remont. Tel 5342 2642.

Muruniitmine – kõik variandid. Tel 512 3403.

Kaeve- ja planeerimistööd kopplaaduri ja roomikekskavaatoriga. Tel 507 8596.

Rakkekaevude kaevamine, puhastamine ja remont. Tel 557 4792.

Hauaääraste ja -kivide paigaldus. Haudade hooldus ja muud kalmistutööd. Tel 557 3287. Jevgeni

Üldehitus- ja remonditööd. Korraldud ja head ehitajad teostavad majade ja korterite remonti. Kipsseinad, plaatimine, viimistlus, tapeetimine, terrassid ja aiad, pottsepa- ja kõik teised ehitusvaldkonda kuuluvad tööd. Oma tööriistad ja sõiduvahend. Töö kiire ja korralik. Tel 5665 9447, tekno.ehitus@gmail.com.

Viin ära teie juurest kodumasinad, vana mööblit, metalli, ehitusprahti jms. Lammutustööd. Teen väikseid ehitustöid. Tel 5802 9660.

TÖÖPAKKUMINE

Promenaadi hotelli restoran otsib oma meeskonda **kelnerit/ettekandjat** suvehooajaks. Saada oma CV hotel@promenaadi.ee. Tel 473 7250. Sadama 22, Haapsalu.

Promenaadi hotell otsib oma meeskonda **toateenijat** suvehooajaks. Saada oma CV hotel@promenaadi.ee. Tel 473 7250. Sadama 22, Haapsalu.

Promenaadi hotelli restoran ja grillterass otsib oma meeskonda **kokka ja abikokka** hooajaks. Saada oma CV hotel@promenaadi.ee. Tel 473 7250. Sadama 22, Haapsalu.

Kastani ostukeskus pakub aastaringset tööd **kokale**.
Töö on vahetustega.
Väljaõppe võimalus kohapeal.
Huvi korral helista 5656 9419 või saada soovivaaldu annikakastani@hot.ee.

Mobiilne saekaater pakub tööd ausa- ja kohusetundlikule **töomehele**. Töö iseloom nõuab head füüsilist vormi. Tööülesandeks on ehitusliku saematerjali vastuvõtmine saeraamilt ja materjali staabeldamine. Vajalik auto olemasolu. Töötasu kokkuleppel. Töökoht asub Martnas. Kontakt timberexpert@online.ee, tel +372 5687 3966.

Otsin vanainimesele (meesterahvas) **hooldajat**. Täpsem info tel 503 7303, Sulev.

Arutech Parimad Aknad OÜ pakub tööd **akende paigaldajatele**. Tel 5551 3052.

Dinexo OÜ pakub tööd **pehme mööbli valmistajatele**. Töö sisuks on karkassi koostamine, poroloonide liimimine ja pakkimine. Samuti otsime osalise tööajaga **koristajat**. Töökoht Haapsalus või Paliveres. CV saata anneli@bellfire.ee. Infotel 551 0461 või 511 3551.

Spaahotell Laine
otsib meeskonda
hotelli administraatorit.

Hotelli administraator vastutab klientide kõrgetasemelise ja professionaalse teenindamise eest, tutvustab ning müüb klientidele aktiivselt hotellis pakutavaid teenuseid ja tooteid. Töö on täiskoormusega, vahetustega (sh öövahetused) ning graafiku alusel. Väljaõppe kohapeal.

Kasuks tuleb:

- varasem töökogemus
- suurepärase suhtlus- ja meeskonnatöö oskus
- hea soome, inglise ja vene keele oskus

CV koos palgasooviga palume saata hiljemalt 27. juuniks aadressil laine@laine.ee. Lisainfo telefonil 472 4402 või 510 9306.

Haapsalu Veekeskus võtab tööle instruktori. Töö peamiseks ülesandeks on külastajate juhendamine, reeglite selgitamine ja nende täitmise jälgimine ning turvalisuse tagamine. CV palume saata e-aadressil haapsalu@spordibaasid.ee, kontakt-tel 506 5688.

Haapsalu linna algkool ootab uuest õppeaastast oma meeskonda:

- **tähtajalise lepinguga klassiõpetaja-eripedagoog** dekreetpühikul oleva õpetaja asendajaks (4. klass),
- **tähtajatu lepinguga klassiõpetaja-eripedagoog** (5. klass + õpiabitunnid).

Mõlemal õpetajal on nõutav erialane magistrakraad või sellele vastav kvalifikatsioon. Tööle asumise aeg 21. august. Kandidaatidel palume esitada motiivatsioonikiri, CV ja haridust tõendavad dokumendid 3. juuliks 2017 e-aadressil mal-leois5571@gmail.com. Info telefonil 5553 9421 (Malle Õiglas, direktor).

Metallkonstruktsioonide valmistaja **AS Kütteks** Harjumaal Turbas pakub tööd **tsehhimeistrile ja värvijatele**. Väljaõppe kohapeal. Tööle asumine kohe. CV saata kytteks@kytteks.ee. Info telefonil 677 9589 ja 5347 6802 või tulla kohapeale Tehase 2, 76201 Turba, Nissi vald, Harjumaa.

OÜ ATKO Liinid pakub tööd bussijuhtidele. Infotel 627 2713 või 5348 1644. Infotel 551 0461 või 511 3551.

METS

OÜ Landeker ostab **metsakinnistuid**. Tel **511 0415** ja **517 9866**.

PROMETS OÜ ostab metsa- ja põllumaad ning kasvava metsa raieõigust. Tel 5591 9930, e-post info@promets.ee.

LOOMAD

Ära anda kaks imearmast kassipoega, emane ja isane. Värvilt kollased, sündinud 9. mail, käivad potil ja söövad ise. Tel 526 0413.

MITMESUGUST

Kaardid ennustavad, helista tel 9001727, kogenud ennustajad 24 t, ka mobiiltelefonilt, h 1,09 €/min.

Toimetus kuulutuste sisu eest ei vastuta.

Teade ja kuulutus
saada aadressil
info@le.ee

REKLAAM

Kolmapäeval, 19. juulil kl 12–18 ja neljapäeval, 20. juulil kl 11–17
doonoripäev doonoritelgis
Haapsalu lossiesisel platsil.

Tule doonoriks, kui oled
- terve, puhanud ja söönud
- kehakaaluga üle 50 kg
- 18–60aastane

Võta kaasa isikut tõendav dokument!

Iga vere loovutus aitab päästa kellegi elu!
www.verekeskus.ee
@DoonoridjaSobrad
TULE DOONORIKS!

Regionaalhaigla VEREKESKUS

Toidupank kogub toitu puudust kannatavate perede toetuseks Läänemaal. Igale nädalal toetame umbes 60 Läänemaa peret toidupakiga. Aitame koos! **Haapsalu Toidupank**, Jalaka 1a, Haapsalu. Tel 5551 0135. Terje

KESKKONNAAMET

Õhusaasteloa menetluse algatamine

Keskonnaamet avaldab teadaande keskkonnaseadustiku üldosa seaduse (KeÜS) § 47 lõike 2 alusel.

Keskonnaamet teatab, et on võtnud menetlusse Cipax Eesti ASi (registrikood 10092500, aadress Nurme 5, 90801 Taebala alevik, Lääne-Nigula vald, Lääne maakond) 27.04.2017 esitatud õhusaasteloa nr L.ÖV/319426 muutmise taotluse ja selle lisaks oleva lubatud heitkoguste projekti nr 15-2/17/5393. Õhusaasteluba nr L.ÖV/319426 on Cipax Eesti ASile väljastatud Lääne maakonnas Lääne-Nigula vallas Taebala alevikus aadressil Nurme 5 asuvatel kinnistutel (katastritunnused 77601:002:0600; 77601:002:0006; 77601:002:0035; 77601:002:0001; 77601:002:0058) paiknevaist heiteallikaist saasteainete välisõhku väljutamiseks. Cipax Eesti AS taotleb õhusaasteloa muutmist uue heiteallika lisandumise (1,714 MW põleti paigaldamisega) ja uute kemikaalide kasutuselevõtu tõttu. Õhusaasteluba taotletakse tähtajatult. Käitaja põhitegevusala on rotatsioonvalu meetodil plasttoodete tootmine (EMTAK kood 22291). Toormaterjalina kasutatakse pulbrilist polüetüleeni. Polüetüleeni sulatamiseks vormides on käitises viis vedelgaasil (propaan) töötavat põletit soojussisendile vastava nimisoojusvõimsusega 0,586, 0,88, 1,04, 0,79 ja 1,714 MWth. Propaani aastane tarbitav kogus on 600 tonni. Samuti on sulatusosakonnas kasutusel mitmesugused kemikaalid, mida kasutatakse vormide soojusvahetuse modifitseerimiseks ja valuvormide määrimiseks. Lahusteid sisaldavate kemikaalide aastane tarbitav kogus on 1,738 tonni, millest eraldub välisõhku 1,354 tonni lenduvaid orgaanilisi ühendeid, mis väljutatakse välisõhku üldventilatsiooni kaudu.

Käitise kinnistu paikneb 100% tootmismaal. Käitis piirneb põhiliselt tootmismaadega. Lähim elamu paikneb käitise tootmisterritooriumi piirist u 100 m kaugusel läänes ja lähim samalaadne saasteallikas, Taebala katlamaja, u 160 m kaugusel kagus. Käitis ei asu kaitse- ega hoiualal, Natura 2000 linnu- ega loodus-alal. Käitise lähiümbrusse ei jää kaitstavaid üksikobjekte.

Õhusaasteloa taotlusega saab tutvuda Keskonnaameti Lääne regiooni Haapsalu kontoris (Kiltsi tee 10, 90403 Haapsalu, tel 472 4720, e-post laane@keskkonnaamet.ee) ja Keskonnaameti avalikus dokumendiregistris http://dhs-adr-kea.envir.ee/.

Ettepanekuid ja vastuväiteid saab esitada suuliselt või kirjalikult e-posti aadressil laane@keskkonnaamet.ee või postiaadressil Kiltsi tee 10, 90403 Haapsalu, alates avalikust väljapanekust kahe nädala jooksul.

Aafrika rand sai uue eksponaadi

Eilest seisab promenaadi mänguväljakul marabute, krokodili ja merilövi seltsis „Miki Hiire moodi hiir”, nagu puuskulptuuri autor Tiit Moor oma järjekordset lapsukest tutvustas. Päril Miki Hiireks ei saa uustulnukat nimetada, sest selle populaarse tegelaskuju autoriõigused kuuluvad Disney stuudiole. Mooril oli skulptuuri tegemisel aga eeskujuks taas Haapsalu skulptori Roman Haavamäe taies.

Rõõmsavärviline suurte kõrva-dega hiir on eriline veel selle poolest, et puu, millest see välja on saetud, on tuttav kõigile, kes Haapsalu piiskopilinnuses käinud – see on tehtud 116aasta-sest hiigelsuurest saarepuust, mis eelmisel aastal maha võeti, sest muutus ohtlikuks.

„Mulle meeldib see mõte väga, et sain vana-le ja väarikale puule uue elu anda,” ütles Moor. Moor palus skulptuuri avamisele tulnud mudilastel arvamust avaldada, kelle kuju nad järgmisena Aafrika rannas näha tahaks. Tellimusi tuli lõvist vihmaussini.

LEMMI KANN

ARVO TARMULA

ILMAENNUSTUS

VEETEMPERatuurid

(21. juunil kell 15.30)

Dirhami	16,6
Paralepa	17,0
Rohuküla	17,3

Täna Läänemaal

Vahelduva pilvisusega ilm. Mitmel pool sajab hoovihma, paiguti võib olla äikest. Puhub loode- ja läänetuul 5–11, põhjarannikul puhanguti 14 m/s. Õhutemperatuur on 14 kuni 16 kraadi.

Reede

lääne-, loodetuul
2–7 m/s

öö päev

7°...18°

Laupäev

lõunatuul
2–8 m/s

9°...16°

Pühapäev

lõuna-, edelatuul
3–12(16) m/s

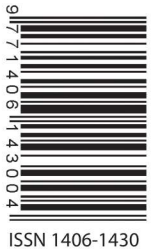
10°...19°

Esmaspäev

edelatuul
5–10(13) m/s

10°...17°

ISSN 1406-1430

VAATA KA
WWW.LE.EE

Võitlus. Võit! Vabadus.

28. nov 1918 – 2. veebr 1920

23. juuni 1919

23. juuni 2017

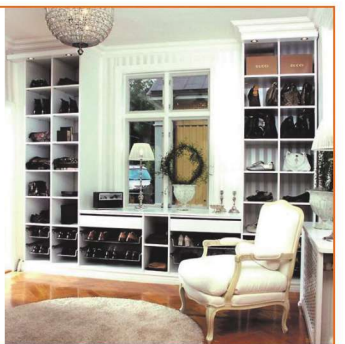

ananke mööbel

SUUR SUVESOODUSTUS!
LIUGUKSED JA GARDEROOBID!

JÄRELMAKSU INTRESS 0%

Ananke Mööbel&Sisustus
Rannarootsi Keskuses
www.ananke.ee

KASTANI METSA

Iga päev 8–23

Iga päev 8–22

Seapraetükk (2–3 kg) 1 kg **3.49** tavahind 4.99

Grillvorst Kuldne, Rannarootsi 1 kg **4.99**

Suvine kartulisalat, Kastani köök 1 kg **2.59** tavahind 3.99

Aedmarja-rullkook 300 g, 5,30 €/kg **1.59**

Crème brûlée kook 600 g, 4,99 €/kg **2.99** tavahind 4.49

Vene juust (viilutatud) 500 g, 5,58 €/kg **2.79**

Virsik 1 kg **1.49**

Hele viinamari 500 g, 2,78 €/kg **1.29**

Arbuus 1 kg **0.79**

Poolsuitsuvorst Wolli, Wõro 350 g, 3,12 €/kg **1.09** tavahind 1.79

Suitsuragu, Nõo 1 kg **1.59**

Õllepunnid juustuga, Isukas 500 g, 3,98 €/kg **1.99** tavahind 2.79

Eestimaine broilerikints vp, 1 kg **1.99** tavahind 3.49

Eesti Rahva toores grillvorst 450 g, 3,98 €/kg **1.79** tavahind 3.99

Lastevorst, Rakvere 600 g, 2,82 €/kg **1.69** tavahind 2.79

Pere grillvorst 1 kg **2.29** tavahind 3.99

Peekonigrillvorst, Rakvere 900 g, 3,32 €/kg **2.99** tavahind 4.99

Rulaad, Rakvere 1 kg **4.99** tavahind 6.99

AMTIMBER

ostab
KASVAVAT METSA ja VÕSA
(ka väheväärtslikku),
METSAMATERJALI.

Tel 507 9940

amtimber001@hotmail.com

**Kas postkast
jäi tühjaks?**

**Telli Lääne Elu
juba täna!**

Lääne Elu

Tellida saab
toimetusest
tel **473 7222**,
www.le.ee

AINULT Haapsalu
EhituseABC-s

EhituseABC

**KÕIK
VÄRVID
-20%**

Pakkumine kehtib
kuni 31.08.17.a.

Kampaania tingimused www.ehituseabc.ee

**Pakume tööd
KLIENDITEENINDAJALE.**

Oled sobiv kandidaat, kui suhtled
julgelt kliendiga telefonis ja oskad
töötada arvutis.

Kasuks tuleb vene keele oskus.

Saada CV aadressil cv@liisi.ee.
Info telefonil 504 2131

